47ՐԴ ՏԱՐԻ ԹԻՒ 811 Կ. ՊՈԼԻՍ ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ 17 ՓԵՏՐՈՒԱՐ/1 ՄԱՐՏ 1904 14 ԶԻԼՀԻՋՋԷ 1321 — 17 ՇՈՒՊԱՔ 1319

Journal Arménien
MANZOUMÉ-I-EFKIAR
Grand' Rue de la S-Porte,
CONSTANTINOPLE

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԻՆ
ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Ֆ. ԳԱՅՍԷՐԵԱՆ
ՈՐՈՒ Կ'ՈՒՂՂՈՒՒ ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ԳՐՈՒԹԻՒՆ

ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
38, Գալաթիայի Խաչաձեւ, 38

Խմբագրութեան ուղղուած գրութիւններ եւ չեն տրուիր։

Մանզումէի Էֆքիար

ՀԱՅԱԳԻՏԱԿԱՆ ԱՌԱՒՕՏԵԱՆ

ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ, ԳԻՏԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

منظومهٔ افکار
ارمنجه یوی وسیاسی غزه‌در
صاحب امتیازی : ارمانس فریه
اداره خانه‌سی : باب عالی جاده‌سنده نومرو ۳۸

ԲԱԺԻՆՆՈՒԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

	Տարեկան	Վեցամսեայ
Գաղզ. համար	80 ղ.	50 ղ.
Գաւառներու համար	108 »	60 »
Արտասահմանի համար	25 ֆր.	13 ֆր.

ՑԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ
Մէկ անգամի համար, տողը 5 ղրուշ։
Մէկ անգամէ աւելի ծանուցմանց համար մասնաւոր պայմաններ։

10 ՓԱՐԱ — ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ "ՄԱՆԶՈՒՄԷ„ ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ԱՄԷՆ ՕՐ ԱՐՇԱԼՈՅՍԻՆ — 10 ՓԱՐԱ

Սուրբ կը հրատարակենք Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր բանկագին տեսութիւնը Քրիստոնէութեան ամենեն վսեմ մէկ հարցին վրայ, խաղալով Ն. Սրբազնութեան կրօնական անհիպ մէկ երկասիրութենեն։ Ս. Պատրիարք Հայրը իբր հմուտ ասուածաբան եւ խորիմաս գիտուն, մեծ համբաւ կը վայելէ արդեն իր հոսկն դուրս օտար շրջանակներու մէջ իսկ։ Այս տեսակետով ինչպէս երէկ ալ գրած էինք, Ն. Բարձր Սրբազնութեան տուած բացատրութիւնները անհերքելի են, բանի որ անոնք գիտական եւ ազգաբանական հիմերու վրայ հաստատուած են, նոյն իսկ չորս Աւետարանները ունենալով իրենց խարիսխ։—

ՔՐԻՍՏՈՍԻ ԵՂԲԱՅՐՆԵՐԸ

Նազարէթացւոց խօսքերուն մէջ կը յիշուին Քրիստոսի հայրը, մայրը, եղբայրները ու քոյրերը։ Հօրը անունն ալ կը գրուի, որ է Յովսէփ, սակայն Յովսէփ բուն հայր չէր Քրիստոսի, քանի որ թէ՛ Մատթէոս եւ թէ՛ Ղուկաս, յատուկ յատուկ կերպով պատմած են Մարիամու կուսական ծնունդը հրեշտակին աւետեաց համաձայն։ Իսկ Յովսէփ Աստուածահայր կը կոչուի. զի Մարիամու մուսին էր, և Քրիստոսի վրայ հայրական աչխատանք և խնամք ցուցց, նորա մարդկային պիտոյքները հոգալով։ Մօրը նկատմամբ նոր ըսելիք չունինք զի յայտնի ինչ է Մարիամու Քրիստոսի իսկական մայրը լլինելը։

Աւելի ծանր կը կարծուի եղբայրներու ու քոյրերու խօսքը. զի պարզապէս եղբայր և քոյր անուանելէն, եւ և Մարիամու հետ ի միասին պատրելէն, ոմանք կը կարծեն թէ հարազատ եղբայրներ են Քրիստոսի, Յովսէփի և Մարիամէ ծնած՝ Քրիստոսի ծննդենէ յետոյ։ Ուրիշներ ալ կը կարծեն թէ Յովսէփայ զաւակներ են առաջին կնոջմէն, և Քրիստոսէ յառաջ ծնած, և թէ Մարիամ երկրորդ կին է Յովսէփայ, և թէ Մարիամէ ուրիշ զաւակ եղած չէ։ Այդ կարծիքներէն մին կամ միւսը ընդունողներ, եկեղեցւոյ հայրերէն ալ կան, սակայն Աւետարանի վրայ պարզ ակնարկութեամբ կը տեսնեմք թէ Քրիստոսի եղբայր և քոյր կոչուածները, նորա ոչ համահայր և համամայր հարազատները կրնան լլինել։ Եղբայր կոչուողներու անուններն են Յակովբոս և Յովսէ և Սիմոն և Յուդա։ Արդ նոյն ինքն Մատթէոս Քրիստոսի խաչելութեան ներկայ եղող Իւղարեր կիներէն ոմանց անունները տուած ատեն կը յիշէ. «Մարիամ Մագդաղենացի և Մարիամ Յակովբայ և Յովսեայ մայր, և մայր որդւոցն Զեբեթեայ» (Մատթ. ԻԷ. 56)։ Ուրեմն Յակովբոսի և Յովսէի մայրը Քրիստոսի մայր Մարիամը չէ, այլ՝ ուրիշ Մարիամ մը։ Մարկոս ալ նոյն կիները յիշած ատեն կ'ըսէ. «Մարիամ Մագդաղենացի և Մարիամ Յակովբու փոքրկան և Յովսեայ մայրն, և Սողոմէ» (Մարկ. ԺԵ. 40)։ Ղուկաս ալ կը յիշէ. «Մարիամ Մագդաղենացի և Յովհաննա, և Մարիամ Յակովբայ» (Ղուկ. ԻԴ. 10)։ Վերջապէս Յովհաննէս աւելի յատուկ կը յիշէ. «Եւ կային առ խաչին Յիսուսի մայր նորա, և քոյր մօր նորա Մարիամ Կղէոփայ, և Մարիամ Մագդաղենացի» (Յովհ. ԺԹ. 25)։ բաղդատելով կը գտնեմք թէ Մարիամ Կղէոփայ Մարիամը Յակովբոսի և Յովսէի մայրն է։ Ասոնց երրորդ քոյրն էր Սողոմէ, Զեբեդեայի մայրը, այս ալ Աստուածածնայ ազգականը, ինչպէս կ'ըսէ Ղուկաս Ա. 36։

Դալով Քրիստոսի հօր Յովսէփի՝ և Յակովբի և եղբայրներուն հօր Կղէոփասի, ասոնք իրարու եղբայր ճանչցուած են, և երկուքին որդիները փոխանակ հօրեղբօրորդի կոչուելու կը կոչուին եղբայր, ինչպէս Մարիամ և Սողոմէ կը կոչուին քոյր, մինչդեռ մօրքեռորդիներ էին միայն։ Եղբայր և քոյր անունները այսօր ալ զաւառական և ընտանեկան կիրառութեան մէջ, ոչ թէ լոկ հարազատ եղբօր և քրոջ կը տրուին, այլ երկու եղբայրներու և երկու քոյրերու զաւակներն ալ եղբայր և քոյր անուններով կը կոչուին։

ԱՌԱՔՆՈՐԴՆԵՐԸ
ԳԱՒԱՌՆԵՐՈՒ ՄԷՋ

ԵԹԷ, հոգ չունեցող մարդիկ փորձի համար ձանձրութիւն յանձն առնել ուզէին իրենց եկեղեցիներուն տարուան մը օրագրութիւններն ալքէ անցնելով՝ անոնց պարունակութիւնը պարբերաբար հրատարակութեան տալու, հաւանականաբար պիտի տեսնուէր որ թերթերու սիւնակներն ամէնէն աւելի գրաւող յօդուածները զանգատներ կամ բողոքներ պիտի ըլլային այս կամ այն եկեղեցական պաշտօնէին զեղծումներուն դէմ։

Բարեբաղդաբար, որոշ ժամանակներու մէջ՝ կամ անակնկալ կերպով հաշիւ պահանջելու օրինական պայման մը կայ որ զեղծումներու ասպարէզը յաճախ կը փակէ անոր մէջ առաջանալ նկրտուղներու առջեւ. թէեւ այդ հաւատաւորութիւնն իսկ շատ անգամ աւրիթ ընծայէ թեր ու դէմ վիճաբանութիւններու որոնք սակայն տարբեր կէտերէ կը զատուին երթալ կեդրոնանալու համար ուրիշ միակ կէտի մը վրայ, որ է կա՛մ ճշմարտութեան մը երեւան գալը և կա՛մ արդարութեան մը պաշտպանուիլը։ Այդ վիճաբանութիւնը պէտք մըն է, և էական պէտք մը՝ երբ խնդիրը եկեղեցւոյ մը, դպրոցի մը, բարենպատակ հաստատութեան մը և կամ ձմրան օրերու մէջ ցուրտէն դողդողացող ու նօթութենէ տուայտող մերկ ու հացակարօտ աղքատներու իրաւունքին չուրջը կը դառնայ։

Եւ աշխարհի ո՛ր ծայրն ալ երթաս, պարզ պայման մը ըլլալէ աւելի՝ սահմանուած և ընդունուած օրէնք մըն է ասիկա։ Ամէն պաշտօնեայ և ամէն պաշտօնական մարմին պարտաւոր է իր գործառնութեանց հաշիւը ներկայացնելու իրմէ բարձրագունին՝ երբ հարկը պահանջէ։

Եւ թէպէտ ըսուած է թէ «ամէն օրէնք իր բացառութիւնն ունի», սակայն մենք չենք կրնար ըմբռնել թէ այս օրէնքին մէջ կա՛յ և պէ՞տք է կենայ բացառութիւն, այսինքն եկեղեցական կամ կրթական պաշտօնեաներ պէ՞տք է որ աղտաբուլլան իրենց կերածին ու խմածին, կոտրածին ու թափածին համարը տալէ, մինչ այնքան փութկոտութեամբ առաջ կը նետուին իրենց որ և է մէկ մեծագործութիւնը յիշելու՝ երբ առիթը կը ներկայանայ (թո՛ղ թէ շատ անգամ ալ իրենք կը ստեղծեն) պարզապէս կեղծաւոր շրջանքներէ գովաբանուելու սին փառասիրութեամբ։ Կարծեմ թէ այս բացատրութիւնը կայ և ներելի է մեր մէջ անոնց համար միայն՝ որոնք կա՛մ հարուստ են ու անմատչելի, կա՛մ անպատիւ ու անտանելի։

Բայց սա մեր Առաջնորդներուն ինչ ըսենք (¹)։ Առաւել կամ նուազ երկար տարիներ վիճակի մը մէջ կը պաշտօնավարեն և օր մը յանկարծ, գարնան օր մը անշուշտ՝ երբ արդէն, կա՛մ դրբամը քիչ շահելու դժգոհութիւնը, կա՛մ իրենց ապիկարութեան երեսէն ծագած կուսակցութեանց ու գմտութեանց վատթար հետեւանքի սոսկումը և կամ՝ վերջապէս ճշմարիտ հովուի մը վրայ ծանրացող պատասխանատուութիւններէն զերծ մնալու դիտումը պաչարած են զիրենք, Վոսփորի գեղաձիթաղ ափանց հրապոյրէն ու քաղցր յիշատակէն աղդուելով հիւանդութիւն մը կը պատրուակն և իբր թէ զայն դարմանել տալու հարկէն սոսկալ չունչերէնին Պոլիս կ'առնեն՝ առանց հաշիւ մը ներկայացնելու ո՛չ Գաւառական ժողովին և ո՛չ իսկ Ազգ. Կեդր. Վարչութեան։

Եւ ահա այս է։ որ կը քաջալերէ գաւառի Առաջնորդները՝ չարաչար գործածելու Կեդր. Վարչութեան վստահութիւնը և վարել իրենց պաշտօնն ա՛նպէս՝ ինչպէս կը թելադրէ իրենց՝ կա՛մ անձնական քմահաճոյքը և կա՛մ հարուստներու ազդեցութիւնը, որ ատեն պարզ գործիք մը, խաղալիկ մըն են ընականաբար։ Եւ այս՝ տխուր ու ամօթալի մէկ կողմը չէ՞ մեր եկեղեցական պաշտօնէութեան։

Գուցէ ընթերցողներէն ոմանք առարկեն թէ Առաջնորդներու և առհասարակ ընդհանուր եկեղեցականներու ընթացքը, այսինքն՝ անոնց թէ՛ զնահատելի յատկութիւնները և թէ՛ եպերելի արարքները միշտ ակներեւ ու ծանօթ են ժողովուրդին, հետեւաբար տարբեր ձեւի տակ հաշիւ ներկայացնելու հարկ չմնար անոնց համար, թէ՝ Առաջնորդներն երկու երեք տարին անգամ մը արդէն կը զրկեն Ազգ. Պատրիարքարան իրենց պաշտօնավարութեան տեղեկագիրը, որ նկատողութեան կ'առնուի Կեդր. Վարչութեան կողմէ եւն.։

Այս առարկութիւններու առաջինին կը պատասխանենք թէ «Ժողովուրդ» ըսուած մեծ ամբոխին մէջ պակաս չեն ամէն դասակարգի և աստիճանի մարդիկ՝ որոնց ստուար մեծամասնութիւնը սխալ դատողութենէ և անճիղ տրամաբանութենէ մը կ'առաջնորդուի, իսկ միւս փոքրամասնութեան կարծիքն ու գաղափարը, ձայնն ու բողոքը՝ թէեւ խարսխուած ըլլան առողջ սկզբունքներու և հաստատ համոզումներու վրայ՝ անլսելի կը մնան, պէտք եղածին պէս արդարութիւնն երեւան բերելու համար, ցորչափ պաշտօնական մարմին մը չեն կազմեր անոնք, մարմին մը՝ աւելի բարձր հեղինակութիւն ունեցող քան որ և է Առաջնորդ։

Երկրորդին ի պատասխան՝ կ'ըսենք թէ Առաջնորդներէն ոմանք են միայն, որ 2-3 տարին անգամ մը տեղեկագիր կը պատրաստեն ու կը զրկեն, այն ալ մեծ կարեւորութիւն մը չունենար կարծեմ, երբ դիտել տուի թէ՝ Ա. այդ տեղեկագիրն Առաջնորդներն իրե՛նք իսկ են որ կը պատրաստեն խուցի մը մէջ փակուած՝ ըստ հաճոյս չափելով ու ձեւելով։ Բ. այդ տեղեկագիրն կա՛մ զօրին առնուած ընագիրը միայն կ'երթայ Պատրիարքարան, կա՛մ մաքուր մէկ պատճէնը՝ հոն դիւանատուն դարաններուն մէջ՝ թղթոյ կարգը պահելու համար առանց Պատրիարքարանի շրջանակէն դուրս որ և է մէկուն ուշադրութեան ներկայացուելիք։

Արդ, այսպիսի տեղեկագիր մը կըրնա՞յ լուրջ և ճշգրիտ համարատուութիւն մը նկատուիլ, եթէ մինչև իսկ բացարձակապէս վստահելի և ամէնուն սիրելի ու յարգելի մէկին ըլլայ զայն ներկայացնողը։

Մենք այս պարզ դիտողութիւնն ընելու իրաւունք ունենալ կը կարծենք, նկատելով որ շատ անգամ ապիկար Առաջնորդներ ձրի համբաւ կը վայելեն, մինչդեռ անդին կարող և արժանաւոր տէր Առաջնորդներ կան, որոնք շատ անգամ բաղդին մէկ քմահաճոյքին կը զոհուին։ Խօսքերնիս ապացուցանելու համար մօտէն առնենք օրինակը։

Դանիէլ վարդապետ Յակոբեան ամբողջ վեց տարիներ գաւառիս Առաջնորդութիւնը վարելէ յետոյ հրաժարեցաւ, կամ աւելի ճիշտ՝ հրաժարեցուցին զինքն իր անօգուտ պաշտօնավարութեան դառն հետեւանքները։ Ու գնաց հեռացաւ՝ մատնելով ամէն ինչ բոլորովին անկերպարան վիճակի մը և թողլով իր ետեւն այնպիսի թեմական ապարդիւն յիշատակներ, զորս երկար ատեն չպիտի կրնայ մոռնալ Երզնկացին։

Ուրիշ առիթի մը թողլով յիշեալ վարդապետի պաշտօնավարութեան և անոր անձնական նկարագրին իսկութիւնը պարզել՝ կը հարցնենք հիմայ թէ իրաց այս վիճակին մէջ ո՞վ է պատասխանատուն, Դանիէլ վարդապե՞տը թէ իր յաջորդը։ Բարեբախտաբար Տէր Արտաւազդ վարդապետ Գալէնտէրեան, որ տարիէն աւելի ժամանակէ ի վեր Առաջն. փոխանորդութեան պաշտօնը կը վարէ, շատ առիթներու մէջ կրցած է ցոյց տալ ճշմարիտ հովուի մը անձնուիրութիւնը, և՝ Երզնկացին ուրախութեամբ կը տեսնէ թէ իրեն յանձնուած հօտին օգտակար հանդիսանալու դիտակ

ԱՐՏԱՔԻՆ

ՊԱՏԵՐԱԶՄԸ

ՄԱՆՐԱՄԱՍՆ ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԲՈՐԹ ԱՐԹՈՒՐԻ ՎԵՐՋԻՆ ՀԱԿԱՏԱՄԱՐՏԻՆ

ԾԱԿԻՆ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆԸ

ՀԱԲՈՆԻ ՆՈԱՏԱԿԸ.—ԿՈՄՍ ՔԱՅՈՒՐԱՑԻ ԽՕՍՔԵՐԸ.—ՄԱՍՆԱՒՈՐ ՏԵՍԱԿՈՒԹԻՒՆ.—ՆՈՐ ԾԱՐԶԱԿՈՒՄ ԲՈՐԹ-ԱՐԹՈՒՐԻ ՎՐԱՑ.—ԱՐՇԱՒԱՆՔ ՆԱԽԱՀԱՆԳԻՍՏԻՆ ՎՐԱՑ.—ՍՈՒՆԿԱՐԻ ԿԱՄՈՒՐՋԻՆ ԴԻՄ ԵՂԱԾ ՓՈՐՁ.—ՌՈՒՍԵՐՈՒՆ ՁԵՌՔ ԱՌԱԾ ՄԻՋՈՑՆԵՐԸ.—ԲԻՒՐ ԺԻՑԱՒՈՒ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐԸ։

(Վերջին թղթաբերով Եւրոպական թերթերեն)

ԹՈՒՐԻՈ, Փետր. 25.—Այսօր պատիւ ունեցայ տեսակցելու Հաբոնի Վարչապետ Բացուրա Կոմսին հետ, որ ընդունեց զիս իր պաշտօնական բնակարանին մէջ, ուր Նախարարաց Խորհուրդ մը կը գումարուէր այն պահուն։

Կոմսը որ իբրեւ պատերազմական Նախարար պաշտօն վարեց 1898էն 1900, արտաքսուլ զինուոր մըն է, և զօրաքանակի մը հրամատարն էր Զինաստանի հետ պատերազմին ժամանակ, խնդրեց ինձմէ չնորհակալութեան ուղերձ մը ղրկել ի դիմաց հաբոնական ժողովուրդին իրենց անգլիացի զինակիցներուն։

Բաւ թէ Ռուսիոյ հետ երկարատեւ բանակցութեանց միջոցին իր կառավարութիւնը չատ աշխատեցաւ խաղաղութիւնը պահպանել, քան զի գիտնալով պատերազմին աղէտքը։ Չէին ուզեր զէնքի կոչում ընել, բայց ռուսական նպատակներուն ընդունելութիւնը և տարածութիւնը ուրիշ ընտրութիւն ընել չէին թողուր իրենց։

Բուէն նետուեցաւ հիմա, և Հաբոն որոշեց զարնել և խիստ զարնել, միայն թէ կը փափաքի որ խնդիրը կարելի եղածին չափ չուտ վերջանայ։

Կայսեր իւրաքանչիւր հպատակ լիովին կ'ըմբռնէ Բրիտանական Զինակցութեան արժէքը։ Հաբոնցիք իրենց առջեւ գտնուած ներկայ կռիւին մէջ չատ ազէկ գիտեն թէ իրենց կողմն է Մեծին Բրիտանիոյ համակրութիւնը և չէզոք Տէրութեանց բարեացակամութիւնը։

Հաբոն, բաւ Վարչապետը, նոր երկիր գրաւելու ոչ է փափաք չունի։ Իր միակ նպատակն է բառնալ Ծ. Արեւելեան խաղաղութեան սպառնացող ամէն վտանգ, և խաղաղութիւնը տեւական ընել։ Այս պաշտօնին մէջ վրստահ է թէ իր երկիրը լիովին պիտի յաջողի։

ԹԻԷՆՋԻՆ, Փետր. 25, ժամը 2 կէս օրէ առաջ.—Գէշ. Իրիկուն չատ ուշ ատեն Հաբոնցիք նոր յարձակում մը ըրին Բորթ Արթուրի վրայ, և ջանային թորփիլար ընել Ռուս փոխադրանաւերը, որոնք նոր ականներով և պայթուցիկներով նաւահանգիստը հասան։

Բիքվիզան յաջանաւը, որ արտաքին նաւահանգստին բերանը կը գտնուէր, ամբոցներուն պաշտպանութեան տակ, կրակի սկսաւ, և յաջողեցաւ անկարողութեան մատնել երկու Հաբոնական մարտանաւեր, մին Թիկէր Թերակղզիին ծովեզերքը ինկաւ, միւսն ալ Ոսկեղէն Բլուրին վրայ։

Ընդհարումը տեւեց մինչեւ արշալոյս Գ. օրուան, և չորս Հաբոնական նաւեր անկարողութեան դատապարտուեցան կամ ընկղմեցան, թորփիլանաւերէն զատ։

Հաբոնի նաւաշներէն ոմանք ազատուեցան ռուսական մակոյկներու միջոցաւ։ Թշնամին քաշուեցաւ երկու նաւաժիններու կարգով։

Ինկիներէն եկած նամակներուն նայելով Ռուսք սոսկալի կերպով վրէժ լուծեցին Ռունկորի գետին մօտ գրաւնուղ բնակիչներէն, որոնք կ'աշխատէին կամուրջը քանդել։ Ռուսք խոշոր գիւղ մը այրեցին և հինգհատակ ըրին, և յանցաւոր բնակիչները կոտորեցին, երբ կ'աշխատէին կամուրջին դէմ։

ՉԻՖՈՒ, Փետր. 25.—Ռուս Հիւպատոսը յայտարարութիւն մը հանելով կը ծանուցանէ թէ նաւային կռիւ մը տեղի ունեցաւ Բորթ Արթուրի մէջ երէկ առաւօտ կանուխ, և Հաբոնցիք չորս յաջանաւ կորսնցուցին։ Բայց պարագաները չեն հաստատուած։

Հաբոնական նաւատորմիղը երէկ կէս օրէ վերջ Վայհայվայի առջեւէն անցաւ դէպի արեւելք ուղղութեամբ։

ԹՕՔԻՕ, Փետր. 25, ժամը 7.30 կէս օրէ վերջ.—Իրիկուն մէջ ռուս զօրաց ամբողջ թիւը առ այժմ հազար հոգիէն աւելի չէ։ Հետզհետէ ետ կը քաշուին Եալուի ուղղութեամբ Հաբոնական յառաջխաղացման առջեւ։

Մինչեւ որ Հաբոնցիք Եալու գետին միւս կողմը չանցնին Ծանր կռիւի չի սպասուիր դեռ։

Մանչուրիոյ մէջ Ռուսք միշտ բախումներ կ'ունենան աւազակախումբերու հետ։

Վեց Հաբոնցի սպաննուեցան Բորթ Արթուրի մօտ։

Հաբոնական նաւատորմը Բորթ Արթուրի վրայ յարձակեցաւ թէ Գ. և թէ Դ. բայց պաշտօնական յայտարարութիւն չէ եղած առ այժմ։

Հաբոնի Պատերազմական Փոխարութիւնը, որուն ստորագրութեան պաշտօնական ցանկը թէև Մարտ 1ին պիտի բացուի, այժմէն եռապատիկ ստորագրուեր է։

Բառասուն պատերազմական թղթակիցներ հոս թոյլտուութեան կ'ըսպասեն պատերազմի դաշտը երթալու համար։ Բաց ի երկու գերմանացիէ և մէկ Ֆրանսացիէ, գրեթէ ամէնքն ալ կա՛մ Անգլիացի են և կամ Ամերիկացի, և նոր թղթակիցներ ալ կ'ըսպասուին։

ՆԱԿԱԶԱՔԻ, Փետր. 25.—Հաբոնական այս նաւահանգստին մէջ վար դրուած է Բorkա չոգենաւը, որ Սան Ֆրանչիսքոյէ Բորթ Արթուր կը տանէր եօթը թօնս պահածոյ միս։ Կ'ըսուի թէ Հաբոնական կառավարութիւնը պիտի գնէ միսերը։

ՓՈՆԱՐԳԱՅԻՆ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐԸ

Ա. Հեռագիր

ԲԵԹԵՐՍԳՈՒՐԳ, 25 Փետր.—Զեր Վեհափառութեան կը հաղորդեմ հետեւեալ հեռագիրները զոր հիմա ընդունեցի։ Հաբոնցիք գիշերանց փորձեցին Բորթ Արթուրի մուտքը գոցել առեւտրական նաւերու միջոցաւ, զորոնք Բիքվիզանի վրայ քշեցին։ Փորձը չյաջողեցաւ։ Երկու չոգենաւերը, մեր ռումբերէն ջարդ ու բարդ ըլլալով, Ոսկեղէն Բլուրին ծովեզերքը խրեցան։ Մարդու կորուստ չկայ։ Մեր նաւախումբին հրամատարէն մանրամասնութիւններու կը սպասեմ։

«ԱԼԵՔՍԵՎ»

Բ. Հեռագիր

(Մանրամասնութիւններ)

ԲԵԹԵՐՍԳՈՒՐԳ, Փետր. 26.—Իբրեւ լրացուցիչ մասը երէկի հեռագրիս, Զեր Վեհափառութեան կը հաղորդեմ հետեւեալները.—

«Փետր. 24ի առաւօտ ժամը 3ին քառորդ մնացած, թշնամին նոր փորձ մը ըրաւ Բիքվիզանի վրայ յարձակելու քանի մը թորփիլանաւերով, և ջրանցին մէջ ընկղմելու պայթուցիկներով բեռնաւորուած քանի մը խոշոր չոգենաւեր։

«Բիքվիզան աջակցութեամբ ցամաքային մարտկոցներուն առաջին անգամ տեսնելով թորփիլանաւերը և անոնց դէմ կատաղի կրակ մը սկսելով, ջրանցին մուտքին մօտ քանդեց երկու չոգենաւերը զորոնք Հաբոնցիք ուղղակի իրենց վրայ կը քշէին։ Անոնցմէ առաջինը գնաց ժայռերուն զարնուեցաւ Թիկրովի (Վազերային) Թերակղզիին փարոսին մօտ, միւսն ալ ընկղմեցաւ Թոլոթօ Լերան մօտ։

«Հաբոնական թորփիլանաւերուն դէմ մեր կրակը շարունակեց մինչեւ արշալոյս։

«Երբ լոյսը ճեղքեցաւ, տեսնուեցան Հաբոնական չոգենաւեր որոնք քանդուած էին նաւահանգստին մօտ, և ութը թորփիլանաւեր ալ սկսան փախչիլ դէպի Թշնամի զրահաւորները որոնք բաց ծովուն վրայ ասոնց կը սպասէին։ Հաբոնցի նաւաղները մակոյկներով ազատուեցան մեր սպաներուն կողմէ, ոմանք խղդուեցան, և ոմանք ալ Թշնամիին թորփիլանաւերը ապաստանեցան։ Ծովեզերքին վրայ խուզարկութիւն կը կատարուի մարդ փնտռելու համար։

«Ջրանցին մուտքը ազատ է։

«Թշնամիին յատակագծին ամբողջ քայքայումը կը վերագրեմ Բիքվիզանի փայլուն դիմադրութեան և կործանարար կրակին։

«Դեռ այս պահուս կ'այրի Հաբոնական չոգենաւ մը։ Զուրին երեսը դեռ կը ծփան Հաբոնական անյաղող թորփիլներ։

«Թշնամիին մարտանաւերը փախան երկու գծի վրայ։ Ետ կանչել տուի մեր երեք յաջանաւերը որոնք Հաբոնական թորփիլանաւերուն ետեւէն ինկած էին։ Մենք բնաւ կորուստ չունինք։

«ԱԼԵՔՍԵՎ»

*** Բորթ Արթուր գտնուող ռուս թղթակից մը սոյն ճակատամարտին նկատմամբ հետեւեալ հեռագիրը ղրկած է.—

«Փետր. 24 առաւօտ ժամ 1ին Հաբոնցիք յուսահատական յարձակում մը ըրին Բորթ Արթուրի ներքին նաւահանգստին և աւազանին մուտքը գոցելու համար։ Այս նպատակաւ չորս պուռուտական նաւեր, ընկերակցութեամբ թորփիլանաւերու, երկու կողմէն ղրկուեցան դէպ ի ջրանցին մուտքը։

«Հաբոնական չարժումը տեսնուեցաւ Բիքվիզան զրահաւորին կողմէ, որ ջրանցին մէջ կեցած էր, և որ անմիջապէս կրակի սկսաւ։

«Միեւնոյն ժամանակ Թիկրովի Թերակղզիին, Ոսկեղէն Բլուրին, և Եղեկտրական Ժայռին բերդերուն թնդանօթները թշնամիին վրայ դարձան և մոլեգին թնդանօթաձգութիւն մը սկսաւ որ տեւեց մինչև առաւօտեան ժամը 5։ Այն պահուն կրակը թեթեւցաւ և ընդհատ ընդհատ չարունակուեցաւ։

«Հաբոնցիք չյաջողեցան իրենց ծրագրին մէջ։ Բոլոր չորս չոգենաւերն ալ ընկղմեցան։ Մին այս պահուս խեղճաբար փառած է Ոսկեղէն Բլուրին ետեւը, մին Բեթվիզանի մօտ և միւս երկուքը ջրանցին մուտքին և Լիաօթիչանի միջեւ։ Երկու չոգենաւերը դեռ կ'այրին։ Պայեան և Նովիֆ յաջանաւերը հալածեցին Հաբոնական թորփիլանաւերը։ Կ'ըսուի թէ թորփիլանաւերէն մին ընկղմեցաւ։

«Առաւօտուն ժամը 9ին ատենները Հաբոնական հզոր նաւախումբ մը Բորթ Արթուրի մօտեցաւ, և հրման տրուեցաւ Պայեանի և Նովիֆի որ ետ դառնան։ Հաբոնական նաւախումբը, որ կրակ չբրաւ, չոգեկնդ գնաց դէպ ի Տալնի։ Բալաաsա ռուս յաջանաւը աւազան մտաւ»։

*** Ուրիշ թղթակիցի մը հեռագիրը.—«Հաբոնական նաւախումբ մը, այսօր երկար ժամանակ տեսնուեցաւ հորիզոնին վրայ, բայց չփորձեց նաւահանգստին մօտենալ, ուր Հաբոնական ընկղմած մարտանաւերուն բեկորները դեռ կը ծփան։ Իրենց երէկ գիշերուան յարձակումին անյաջողութիւնը կ'երեւի թէ վհատեցուցած է Հաբոնցիները»։

Թղթակիցը կը յարէ թէ 23 Հաբոնական մարտանաւեր, մեծ ու պզտիկ, հորիզոնին վրայ երեւցան Հաբոնական թորփիլանաւերուն փախչելէն վերջ, և նաւային կռիւ մը տեղի ունեցաւ որուն մասնակցեցան Պայեան, Նովիֆ և Ասfoլs ռուսական յաջանաւերը։

Որովհետև Բեթվիզան և Սեզարեվիչ զրահաւորներուն վերջնական նորոգութիւնները Վլատիվոսթոքի նաւարանին մէջ միայն կարելի են, այդ մարտանաւերը առ այժմ Բորթ Արթուր պիտի մնան, քանի որ հոն փոխադրելը անկարելի է։ Բայց իրենց ահաւոր թնդանօթներէն օգտուելու համար, որոշուեցաւ զանոնք գործածել իբրև եղերապահ, մինչև որ Վլատիվոսթոք ղրկուելու առիթը ներկայանայ։

ՊԵՐԼԻՆ, Փետր. 25.—Երբ բոլոր դեսպանները հաւաքուած էին գերման Վարչապետ Պիւլով կոմսին պաշտօնարանին մէջ, որովհետև իր ընդունելութեան օրն էր, Հաբոնական նաւատորմին անյաջողութեան լուրը հասաւ։ Դեսպանները և Վարչապետը պահ մը միմիայն այս նիւթին վրայ սկսան կարծիքներ յայտնել։ Ընդհանուր կարծիքը ա՛յն եղաւ որ, եթէ լուրը իրաւ է, կենաց յառաջաբանը նկատուելի Հաչառութեան մօտալուտ կնքումի մը։ Բայց այս կարծիքը քիչ մը վերջը փարատեցաւ, որովհետև նոր լուր եկաւ թէ Հաբոնական ոչ մէկ զրահաւոր վնասուած է, այլ քանի մը փոքր մարտանաւեր միայն վնասուած են։

ՎԻԵՆՆԱ, Փետր. 25.—Բոլոր թերթերը խմբագրականներ գրելով պանծացուցին այն փառաւոր յաղթութիւնը զոր կ'ենթադրուէր թէ Ռուսք տարած էին Բորթ Արթուրի մէջ։ Ամէնքն ալ կարծիք կը յայտնեն թէ ռուսական յաջողութիւնը նոր նշան մը է Պատերազմի ընթացքին փոփոխութեան, և նոյն իսկ ոմանք կը յայտարարէին թէ Հաբոն կորսնցուց իր դատը։ Նոյնի Ֆրայէ Բրեսսէ գիտել տուաւ նոյն իսկ թէ ի մօտոյ մի՛ջամտութիւն մը պիտի ըլլայ, քանի որ Ռուսիոյ վիրաւորուած արժանապատուութիւնը գոնացում գտաւ, և Անգլիա ու Գերմանա կը փափաքին Պատերազմը վերջացած տեսնել։ Բայց հիմա որ Ռուս Հեռագրական Գործակալութիւնը կը յայտարարէ թէ ռուսական յաջողութիւնը չափազանցուած է, երեկոյեան թերթերը յուսախաբութիւն կը ցուցնեն։

ՌԱԶՄԱԳԷՏՆԵՐՈՒ ԿԱՐԾԻՔԸ ԲՈՐԹ ԱՐԹՈՒՐԻ ՎԵՐՋԻՆ ՀԱԿԱՏԱՄԱՐՏԻՆ ՎՐԱՑ

Ռուսք չատ աղէկ գիտէին թէ Հաբոնցիք ուշ կամ կանուխ Բորթ Արթուրի ծակը խցելու փորձ մը պիտի ընէին, որովհետև Հաբոնցիներուն նպատակին չատ լաւ կը յարմարի նաւահանգստին բերանը գոցելը։ Զորս հինգ չոգենաւեր, կամ գործածութենէ դադրած ածխանաւեր, գործածուեցան, որոնց երկուքը ուղղակի նաւեցին դէպ ի Նեղ Ջրանցը, ինչպէս համար Բիքվիզանի վրայ, որ տակաւին նորոգութեան մէջ էր, և կեցած էր Թիկրովի Թերակղզիին ձեւացուցած կոր գծին մէջ նաւահանգստին դիմաց մասին ծայրը, Ջրանցին ձախակողմը, արագահարուած թնդանօթներու մարտկոցի մը մօտ, ճիշդ Ջուրին մակերեսին վերի կողմը, որոնք կը պաշտպանեն նաւահանգստին մուտքը։ Բիքվիզանէն և մարտկոցներէն խիստ ծանր կրակ մը տեղաց այն տարօրինակ նաւերուն վրայ, որոնք անպատկառօրէն կը մօտենային։ Բորթ Արթուրի ռուս Թղթակիցին ըսածին նայելով, երկուքը ընկղմեցան Լիաօթիչանի մօտ, որ մուտքին ձախակողմը կը գտնուի, ճիշդ փարոսին դուրսը։ Ծովակալ Ալեքսեվ կ'ըսէ թէ միւս երկու չոգենաւերը պայթեցան, և հիմա ինկած են ծովեզերքը Սօլաթաճա Օրայի կամ Ոսկեղէն Բլուրին տակը, որ փարոսին վերեւը կը գտնուի ձախակողմեան մուտքին ի պաշպանութիւն, և Թիկրովի Թերակղզիին վրայ, այսինքն այն կէտը, որ ցամաքէն ուղղակի ծովը երկարած է, և որմէ կը ձեւանայ ձախակողմեան մուտքը։ Բայց յայտնի չէ թէ ինչ եղան այդ յանդուգն ձեռնարկութեան ողջ մնացողները։ Ծովակալ Ալեքսեվ կ'ըսէ թէ ոմանք խղդուեցան, ուրիշներ ալ ռուսական նաւաստիներէն ազատուեցան, և ութը հոգի ալ մնցնաղին իրենք զիրենք կրցան գուրսը սպասող Հաբոնական մարտանաւերուն մէջ նետել։ Փոխարքան կը հաստատէ թէ Հաբոնցիներուն նպատակը բոլորովին ի դերեւ ելաւ, թէ ջրանցը՝ այսինքն Բորթ Արթուրի ծակը բաց է, ազատ է, և թէ ռուսական յաջանաւեր զրկուեցան թշնամի թորփիլանաւերուն ետեւէն, բայց յետոյ ետ կանչուեցան։ Բորթ Արթուրի մուտքը չատ դժուարին է, նաւարկելու համար չատ մեծ ճարպիկութիւն պէտք է, և բնականաբար ռուս նաւերը վարժուած են երթալ գալ փորձառու ղեկավարներու չնորհիւ։ Փարոսին մօտ մուտքը 150 եարտա լայն է միայն 3000 կամ 4000 թոնոնոց նաւերու համար, իսկ բացուածքը 50 եարտայէն աւելի չէ մեծ զրահաւորներուն համար, որոնք մինչեւ 27 ոտք խորութիւն ունին ջուրին տակը։ Անգլիոյ ծովային նախարարութեան քարտէսին մէջ Բորթ Արթուրի այդ կէտը, որ զրահաւորներու մուտքին յատկացուած է, չորս զրկէսի խորութիւն ունի, այսինքն 24 ոտք, և հետաքրքրասիրութեան նպատակաւոր պայմաններ պէտք են ասկէց աւելի խորութիւն ունեցող զրահաւորները ներս առնելու կամ դուրս հանելու համար, թէեւ կ'ըսուի որ Ռուսք վերջերս խորունկացուցած են աւելի։ Հետեւաբար եթէ երկու խոշոր չոգենաւեր այդ չատ դժուարին կէտին մէջ ընկղմած են, թէեւ ջրանցը դեռ կրնայ բանուկ ըլլալ թորփիլանաւերու և փոքր մարտանաւերու համար, նոյնը չի կրնար ըլլալ մեծ զրահաւորներուն համար։ Հաբոնցի սպաները Բորթ Արթուրի ամէն ծակ ու ծուկը գիտեն, և ծովակալ Թոգոյի ծրագիրը յառաջաբանը կը նկատուի, նորէն պիտի փորձէ անուշա, ինչպէս կ'ըսեն արդէն վերջին հեռագիրները։

Բորթ Արթուրի Հրամատար զօրավար Բէյլուկ կը տեղեկագրէ թէ յարձակումը կրկնուեցաւ հետեւեալ դիշերը, բայց չըսեր թէ իրօք ի՞նչ պատահեցաւ, ի՞նչ եղաւ արդիւնքը։ Հրամատարը կ'ըսէ թէ յարձակումը «Ամբողջ գծին վրայ ետ մղուեցաւ», բացատրութիւն մը, որ չատ դիւրըմբռնելի չէ մասնագէտներուն համար։

Նորէն կը ծանուցուի Բեթերպուրգէն թէ նաւային հզօր ուժեր պիտի ղրկուին Պաղթիկէն, և այս նոր մարտանաւերուն մեկնումի թուական կը ծանուցուի Յունիսի վերջը։ Ցիշուած բոլոր մարտանաւերը նոր են, ոմանք դեռ լմնցած չեն, և մէկը միայն այս պահուս ծովու վրայ իր անդրանիկ փորձերը կը կատարէ, այնպէս որ Հաբոնցիք այդ նոր մարտանաւերուն առաքումին կրնան ամենայն համբերութեամբ սպասել, մանաւանդ հիմակ որ Տէրութեանց չէզոքութեան պատճառաւ ճամբան հանգչելիք ոչ է նաւահանգիստ չունին ռուս մարտանաւերը։ Զինուորական ցամաքային դէպքերը առաջ կը տարուին մեծ ոգեւորութեամբ, բայց վարագոյրին ետեւէն, և երբ Մարտին սառերը սկսին հալիլ Մանչուրիոյ նաւահանգիստներուն մէջ, հաւանական է որ ռազմագիտական կարեւոր չարժումներու լուրերը պիտի գան իրարու ետեւէ։

ԲԵԹԵՐՍԳՈՒՐԳ, Փետր. 26.—Կը ծանուցուի թէ քանի մը հազար Ռուս գինուորներ, Սիպերիական երկաթուղիին գծէն դուրս ելնելուն հետեւանքով, պարտաւորուեցան ամբողջ օր մը ոտքով քալել, չատ դժուարաւ գտան ուտելիք և ապաստարան։ Սոսկալի ցուրտ կայ, և գինուորները պարտաւորուեցան գիշերը դուրսը անցընել։ Ճամբուն վրայ գտնուած քանի մը խրճիթներ և աղաւարներ վառեցին տաքնալու համար քիչ մը։ Երկրորդ օրը նորէն ետ դարձան, ոմանք մեռած էին։

Գինուորական չրջանակներուն մէջ խօսուածին նայելով, Բօրչայի մէջ հետեւեալ յատկագծին համեմատ պիտի գործեն Ռուս գինուորները։ Երկու զօրաբաղնդ Սիպերիացի հրացանակիրներ պիտի գործեն իբրեւ յառաջապահ, իսկ վերջապահ պիտի ըլլան 16 զօրաբաղնդ հետեւակ, 96 արագահարուած թնդանօթներով, երեք մարտկոց արագահարուած լեռնային թնդանօթներով, և նոյնքան ալ ձիաւորներ։ Իսկ ամբողջ բանակը պիտի բաղկանայ 40 զօրաբաղնդերէ, նաեւ Խաղախներու ձիաւոր գունդերէ, և 300 թնդանօթներէ։ Բանակին կեդրոնական մասը և վերջապահները հաղորդակցութեան մէջ պիտի ըլլան հեռագրով և հեռաձայնով պահեստի գունդերուն հետ, որոնք կազմ և պատրաստ պիտի սպասեն Մուքդէնի հիւսիսային կողմը։

Սաստիկ ցուրտին հետեւանօք, որ տարուն այս եղանակին մէջ փոթորկախառն ձիւնով և անձրեւով կը տիրէ այն կողմերը, և նաեւ սա՛ իրողութեան պատճառաւ որ, թէեւ գետերը սառած են, սառոյցը ա՛յնքան զօրաւոր չէ որ զօրքերը ապահովութեամբ կարենան անցնիլ վրայէն, զինուորական կարեւոր գործողութիւն կարելի չէ ձիւնաձէլէն և գարնան դարձէն առաջ։ Ինչ որ հիմա կրնայ ըլլալ, մեծ ճակատամարտներուն իբրեւ պատրաստութիւն, այն է թէ կամաց կամաց երկուստեք յառաջացման գիծերը առաջ կը տարուին։

Ի մօտոյ Եւրոպական Ռուսիայէն Ծ. Արեւելք պիտի ղրկուին քանի մը զօրագունդեր Վիշապազօրաց գունդերէն։

Դանիա, Շուէտ և Նորվեկիա գործօն պատրաստութիւններ կը տեսնեն իրենց ծովեզերքները բոլորովին ապահով վիճակի մէջ դնելու համար։ Այս առթիւ Զինակցութիւն մը կազմած են։ Եթէ Անգլիա կռուոյն մասնակցի երբեք, այս փոքր Տէրութիւնները Գերմանիոյ հաւանութեամբ և պաշտպանութեան տակ Պաղթիկի մուտքը պիտի գոցեն անոր առջեւ։

Զարը չնորհաւորական հեռագիր մը ղրկեց ծովակալ Ալեքսեվի և Բորթ Արթուրի բոլոր նաւային սպաներուն և նաւաստիներուն, ճարտարական վերջին յարձակումը եռ մղելնուն համար։

Լոնտոնի Ռուս դեսպան կոմս Պէնքէնտորֆ, որ Բեթերպուրգ եկած է հրաժեշտ տալու իր երկրորդ զաւկին, որ Ծ. Արեւելք պիտի մեկնի, վազը պիտի ներկայանայ կայսեր, որուն պիտի հաղորդէ շատ կարեւոր տեղեկութիւններ՝ Լոնտոնէ յատկապէս իրեն հետ բերած ներկայ Պատերազմին դէպքերուն հետեւանօք։

Ռուսք կարեւոր ոչ է գործողութիւն պիտի չմղեն զօրավար Քուրոբաթքինի ժամանումէն առաջ, որ տեղի պիտի ունենայ յառաջիկայ շաբթու։ Զօրավարը անցեալ օր դաւառ գնաց հրաժեշտ առնելու իր ծերունի մօրմէն։

ԼՈՐՏԵՐՈՒՆ ԺՈՂՈՎԻՆ ՄԷՋ

Լորտերու Ժողովին մէջ Ազատական կուսակցութեան պետ Լորտ Սպէնսըր, ծովային նախարարին քանի մը հարցումներ ըրաւ իմասին այն զրոյցներուն թէ՝ Անգլիա չէզոքութեան հանգակ վարուած է։ Ծովային նախարար Լորտ Սէլբորն պատասխանեց թէ բոլոր այս զրոյցները չինծու են, չի գիտեր թէ ուրկէ՞ց կը բխին, բայց կը կարծէ թէ դիտմամբ հրապարակ նետուած են Անգլիոյ բռնած դիրքը տարբեր կերպով ցոյց տալու համար։ Դալով այն զրոյցին թէ Արժանթինէն գնուած Հաբոնական երկու մարտանաւերը Ճենովայէն ճամբայ հանուեր են անգլ. գրոշի տակ, նախարարը ժողովին ծաներուն մէջտեղ՝ յայտարարեց թէ այս զրոյցը սուտ էր։ Իրաւ է որ Հաբոնական կառավարութեան կողմէ խնդրուած էր անգլ. գրոշով ճամբայ հանել, բայց Ճենովայի Հաբոնցի հիւպատոսին այս խնդիրքը անմիջապէս մերժուեցաւ։ Դալով այն զրոյցին թէ Պատերազմին սկսելէն առաջ Մալթայի մէջ անքողոքարկելի գործունէութիւն ցոյց տուեր է ռուս յաջանաւերուն, Լորտ Սէլբորն իրողութիւնը պարզեց հետեւեալ կերպով.—

«Ռուս կառավարութիւնը Անգլիոյ ծովային նախարարութենէն արտօնութիւն խնդրած էր Մալթայի ծովային աւազանը խաթել հինգ-վեց ռուս թորփիլանաւեր։ Ծովային նախարարութիւնը անմիջապէս սիրով ընդունեց այս խնդրանքը։ Երբ թորփիլանաւերը Մալթա հասան, Հաբոնի և Ռուսիոյ յարաբերութիւնները արդէն խիստ պաղած էին։ Անգլիական կառավարութիւնը հարկ դատեց ռուս հրամատարին ուշադրութիւնը հրաւիրել անգլիական չէզոքութեան կանոններուն վրայ ի դէպ պատերազմի։ Նոյն կանոններուն համեմատ, պատերազմիկ Տէրութեանց նաւերը պէտք է չէզոք նաւահանգիստներէ մեկնին 24 ժամուան մէջ, եթէ ոչ այդ նաւահանգիստներուն մէջ կը փակուին կը մնան մինչեւ որ պատերազմը լմնայ։ Կոնեմութիւնը կը պահանջէր ռուս հրամատարին ուշադրութիւնը հրաւիրել այս կէտին վրայ, որովհետև կրնար ըլլալ որ պատերազմին ծագած ատեն, Անգլիական կառավարութիւնը Մալթայի մէջ այնպիսի կարգադրութիւններ ընէր որ ռուս մարտանաւերը չկրնային գուրս ելնել 24 ժամէն։ Դժբախտաբար ռուս հրամատարը սխալ հասկցած էր։ Այնպէս հասկցած էր թէ անգլ. կառավարութիւնը իր մեկնիլը կը պահանջէր 24 ժամէն»։

Այս ցաւալի թիւրիմացութեան վրայ է որ զրոյց տարածուած էր թէ Անգլիա մերժած էր հիւրընկալել ռուս թորփիլանաւերը։

ԱԶԳԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ ՈՒՂՂԵԱԼ ՉԻՆԱՑԻՆԵՐՈՒՆ

Ծովակալ Ալեքսեվ ամբողջ Մանչուրիոյ բնակիչներուն ուղղեալ հետեւեալ Յայտարարութիւնը հրատարակեց, պատուիրելով Զինացիներուն բոլորովին չէզոք մնալ.—

«1. Ո՛և է Զինացի պէտք չէ որ ոտնձգութիւն ընէ ռուսական հողի վրայ։

«2. Ռուսիոյ և Զինաստանի չարերը նոյն են, բայց Զինաստան կը յայտարարէ թէ կը փափաքի չէզոք մնալ, ուստի Մանչուրիոյ բոլոր չինացի պաշտօնատարները պէտք է որ բնաւ տրգելէք չյարուցանեն Ռուսական Բանակին։

«3. Զինացիք իրենց բանին գործին պէտք է պարապին, վստահութիւն ունենալով ռուս զօրքերուն վրայ։

«4. Երկաթուղին և հեռագրական գիծերը ժողովուրդին պաշտպանութեան տակ դրուած են, որ պատասխանատու պիտի համարուի եթէ անոնցմէ մին վնասուի։

«5. Զինացիք պէտք չէ ակնոյ կալեն Ջունչուզներուն սպառնալիքներուն, որոնք Մանչուրիոյ անէծքն են, այլ պէտք է օգնեն ռուս զինուորներուն, բնաջինջ ընելու զանոնք, և եթէ չօգնեն, աւազակ պիտի համարուին։

«6. Եթէ Զինացիք հակառակութիւն ցոյց տան ռուս զօրքերուն, կամ տեղեկութիւն ցոյց տան, անողորմաբար պիտի պատժուին, որովհետև ռուս կառավարութիւնը միջոցներ ձեռք առած է իր չարերը պաշտպանելու համար։

Յայտարարութիւնը կը վերջանայ սա բառերով.—«Ռուսիա իր կռնակը ամուր պատի տուած է։»

ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ՓՈՒՏԵՍԱ ԵՒ ՀԱՆՊՈՆ

ՊԱՏԵՐԱԶՄ

ԲԵԹԵՐՍԳՈՒՐԳ, 28 Փետր.—Օրէնքներու հաւաքածոյ մը որ այսօր հրատարակուեցաւ որ կը պարունակէ Ռուսիոյ հետեւելիք ընթացքը՝ ցորչափ պատերազմը չարունակէ։ Կը պարունակէ նաեւ կարգ մը տրամադրութիւններ չէզոք վաճառականութեան համար, ուր մասնաւորապէս ըսուած է թէ չէզոք դրօշ մը կրնայ պաշտպանել թշնամիին տարանքներ, բաց ի պատերազմի արգիլեալ նիւթերէ։

ՍԻՒԷԶ.—Ռիվեթէր տոյդ ազիրկ առնելով կը ծանուցանէ թէ ռուսական մարտանաւեր Սիւէզի ծոցին մէջ ընկեն անգլիական 2 չոգենաւ և Նորվէկեան չոգենաւ մը՝ ածուխ բեռցած։

ԲԵԹԵՐՍԳՈՒՐԳ.—Բիգելոյ զօրավարը կը հեռագրէ Բորթ Արթուրէն թէ Փետր. 27ի գիշերը հանդարտութիւն կը տիրէր և թէ Հաբոնական նաւատորմիղը Բորթ Արթուրի մօտ կը դտնուէր։

—Բեգերսպուրգի հասած լուրեր կը ծանուցանեն չինական զինուորներուն շարժումները Լիաօ գետին արեւմտեան կողմը։ Ռուսական հեծելազօրքեր Քուրչա մտեր են, ուր ժողովուրդը բարեկամական տրամադրութիւններ ցոյց կուտայ Ռուսներուն նկատմամբ։

—Հեռագրական ռուս գործակալութիւնը կը ծանուցանէ երկուքեան թուականով թէ, Եալուէն Զինացիներ լուր կուտան որ ռուսական յաջանաւերէն հեծելազօրքեր Քորէա մտեր են։ Եալուէն 200 վերստ հեռուն ընդհարում մը կատարուեր է Հաբոնական գումարտակի մը հետ, որ ետ մղուեր է։ Հաբոնները իրենց ետին թողուցեր են իրենց ձիերը զոր Խաղախները գրաւեր են։ Լիիէվիչ զօրավարը իկոյն թեթեւաշարժ հեծեալներ ղրկեր է, Քորէայի հիւսիսային կողմը հետաքննելու համար։

ԹՈՔԻՕ.—Ռուսական հեծելազօրքերու խումբ մը Բիլնե-ճանկի մօտ հանդիպեր, բայց Հաբոնական հետեւակներուն կողմէ ետ մղուեցաւ։

ԻՐՔՈՒՏՔ.—Երկաթուղիի Գայքալի սառոյցներուն վրայ երկաթի ձիերու զետեղումը։ Մէկ եզերքէն միւսը կառախումբով պիտի երթայի՝ ձիերէ քաշուած։

ԼՈՆՏՈՆ.—Թոքիոյէն կը հեռագրեն թէ Հաբոնները տակաւին կը շարունակեն Բորթ Արթուրի պաշարումը։

—Բոլորովին սխալ է այն լուրը թէ Անգլիա իր միջնորդութիւնը պիտի առաջարկէ Ռուսիոյ և Հաբոնի։

ԲԱՐԻԶ.—Բեգերսպուրգէն ոչ է հեռագիր չհաստատեց այն լուրը թէ, Ռուսերը պարպած ըլլան Տալնին։

ՇՆՈՐՀԱԿԱԼԻՔ

Ներկայիս խորին չնորհակալութիւնս կը յայտնեմ ՊԱՂՏԱՆ՝ ապահովագրական ընկերութեան և Թուրքիոյ Ներկայացուցիչ Արշակ էֆ. Ունենեանի, որ Հայտարարագրի վերջին հրդեհէն ապրած կարասիներուս վնասը ամենայն փութկոտութեամբ վճարեց։

ՄԱՐԻԱ ՅՈՒՆՆՈՒ

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԷՆ

ՏՐԱՊԻԶՈՆԻ Առաջ. Փոխանորդ Տ. Ղեւոնդ քհ.ի Պատրիարքարանէ հրահանգ տրուած էր տեղւոյն Թաղ. Ժողովը նիստի հրաւիրել և պաշտօնին շարունակել տալ, իսկ հակառակ պարագային պէտք էր որ անոնք հրաժարէին։ Այս անգամ Տ. Ղեւոնդ քհ. կը գրէ թէ հրաւիրագրեր ղրկուած է նոյն անդամներուն, բայց դեւ անոնք չեն պատասխանած և հրաժարիլ ալ չեն ուզեր, ուստի այս մասին հրահանգ կը խնդրէ Պատրիարքարանէն։

ՍՈՒԼԻՆԱՑԻ ազգայինները գիր մը գրած են Պատրիարքարան որով հոգեւոր հովիւ մը կը խնդրեն, տեղւոյն ժողովուրդը հոգեւորապէս մխիթարելու համար։

Ս. ՊԱՏՐԻԱՐՔ Հայրը Գում Գաբուի Պէշճեան և Լուսաւորչեան վարժարաններու աշակերտներուն և աշակերտուհիներուն Հիւանդանոցի օրացոյցներէն մէկ մէկ հատ բաժնել տուաւ։

Ս. ՊԱՏՐԻԱՐՔ Հայրը շաբաթ օր, կայս. Պալատէն դարձին, Պէշիքթաշի Ս. Աստուածածին եկեղեցին եւս այցելեց։

ԿԻԼԻԿԻՈՅ Կաթողիկոսարանին միջոցաւ, Երուսաղէմի միաբանութեան շրջանակէն Թագուհի մայրապետ Պէօրէկեան Ուրֆայի Ս. Աստուածածին եկեղեցիին մէկ շուրջառ, մէկ փորուրար և զոյգ մը բազպան նուիրած է։

ՇՈՒՇԻի քաղաքէ Տ. Բէնիկ վրդ. որ Տփղիսի գատարանին առջեւ անպարտ հռչակուած էր, ժամանակ մը Թամբովսքի (Եւրոպական Ռուսիոյ մէջ, սիբերիական սահման) նահանգը բնակելու հրաման ընդունած ըլլալով, Յունվ. 29ին մեկնած է Տփղիսէն։

ԻԶՄԻՐԻ կը գրէ մեզ մեր Թղթակիցը Փետր. 14 թուով,—Անցեալ շաբաթ տեղւոյս Կրօն. Ժողովոյ հրամանաւ քաղաքէս դէպ ի Նիլ-մրիդա մեկնեցան երկու քահանայացուներ, ձեռնադրուելու համար տեղւոյն Առաջնորդ Տ. Ստեփաննոս Արքեպ. Յովակիմեանէ։ Երկուքն ալ ընիկ Պոլսեցի։ Քահանայացուներն են տիրացու Գաբրիէլ Պըչագճեան և Համբարձում Ճէրահեան։ Առաջինը՝ Մաղնիսայի Ս. Սիօն եկեղեցւոյն, իսկ միւսը՝ Մէնէմէնի Ս. Սարգիս եկեղեցւոյն համար։

—Քաղաքիս Ս. Ներսէսեան որբանոցին հրաժարեցուցուած տեսչին յաջորդեց Կարինցի ուսուցիչ Ներսէսեանը։

—Առջի օր հինգ չափահաս որբեր իրենց ծնողավարները մեկնեցան։

—Տեղւոյս Ուսումն. Խորհրդոյ անդամ ընտրուեցաւ քաղաքիս ծանօթ բժիշկներէն Տքթ. Ստեփան էֆ. Թէրզեան։

ՄԱՌԻԻԴԻՆԻ Ս. Աստուածածին եկեղեցւոյ քարոզիչ Դեր. Տ. Մուշեղ Ծ. Վրդ. Սերոբեան, Մեծ Պահոց կիրակի իրիկունները ժամը 10ին, պիտի քարոզէ արանց համար։ Նորին Գերապատուութիւնը չորեքշաբթի օրերը ճաշու ժամերգութեան միջոցին, ժամ 3½, պիտի քարոզէ յատկապէս կանանց համար։ Դշ. օրեր, առաւօտեան Արեւագալի երգեցողութիւնները պիտի կատարուի Ս. Եկեղեցւոյն երաժշտապետ Գրիգոր էֆ. Մէհտէրեանի առաջնորդութեամբ։

Տ. ՏԻՐԱՑՈՒ Վրդ. Մարգարեան Մեծ-Պանքի կիրակի իրիկունները Խաչգիւղի Ս. Ստեփաննոս եկեղեցին մէջ պիտի քարոզէ։ Իսկ ուրբաթ օրերը Արեւագալի հանդիսաւոր արարողութիւնը պիտի կատարուի և երգեցողութիւններուն պիտի մասնակցին Գալֆայեան Որբանոցին սանուհիները և Ս. Ներսէսեան վարժարանի աշակերտուհիները։

ՍԱՄԱԹԻՈՅ Ս. Գէորգ եկեղեցւոյ Դպրաց Դասու հաստատութեան 198րդ Տարեդարձին առթիւ, Տ. Գաբրիէլ Սրբազան Ս. Պատարագ մատոյց Տեառնընդառաջի օրը և Դպրաց Դասուն անդամներէն՝ Արշակ Պապեանի, Համբարձում Ռուբէնեանի, Ստեփան Կարապետեանի, Հայկ Արթինեանի, Լեւոն Յակոբեանի, Բերոբէ Ռափայէլեանի, Պետրոս Պալլեանի չորս աստիճաններ տուաւ։ Պատարագիչ Սրբազանը Քարոզը խօսելով, յորդորեց զանոնք հետեւիլ իրենց նախնեաց օրինակին։ Յետոյ ի յիշատակ հանգուցեալ Դպրաց, հոգեհանգստեան պաշտօն կատարուեցաւ։

Ն. Սրբազնութիւնը Դպրաց Դասու սենեակը առաջնորդուեցաւ, և Դպրապետ Տիրացու Կարապետի մատոյց իր շնորհաւորութիւնները։

ՆԱՒԼԸ-ԴԱԲՈՒԻՆ կը գրեն մեզի.— Երէկ վայելուչ շքով տեղի ունեցաւ Սամաթիոյ Ս. Դէորգ եկեղեցւոյն մէջ Նաւլը-Դաբուի Թաղ. Խորհուրդի Ատենապետ Զաքար էֆ. Գրիգորեանի յուղարկաւորութիւնը։ Ներկայ էին Երուսաղէմի Պատր. փոխանորդ Տ. Գէորգ եպս. Երէցեան, Պատր. Փոխանորդ Տ. Գաբրիէլ եպս. Ճէվահիրճեան և ի դիմաց Սրբազան Պատրիարք Հօր, Տէր Ներսէս եպս. Ասլանեան. Նոյնպէս Տ. Տաճատ Ծ.Վ. Ոսկանեան, Տ. Սահակ, Տ. Կորիւն, Տ. Վարդան Բրոխորոնեան Ծ. Վրդ.ները։ Մեռելական արարողութիւններէն վերջ դամբանականը խօսեցաւ Տ. Գէորգ եպս. Երէցեան, ընաբան ունենալով «Որոց բարիս գործեալ իցէ ի յարութիւն կենաց և որոց ղչար արարեալ՝ ի յարութիւն դատաստանաց». մահուան վրայ ակնարկ մը ձգելէ վերջ անցաւ հանգուցեալին կենաց գիծերուն, ներկայացուց հանգուցեալը իբրեւ պարզ արհեստաւոր, պարկեշտ, աշխատասէր, և գործունեայ. իր կենաց ընթացքին մէջ եկեղեցւոյ և ազգին ծառայութեան տուած էր ինքզինքը. Նամանաւանդ քսան երկար տարիներէ ի վեր Նաւլը Դաբուի Ս. Յովհաննէս եկեղեցին աշխատութեան կեդրոն ըրած էր, անդամակցելով միշտ տեղւոյն Թաղ. Խորհրդոյ, մերթ իբրեւ գանձապետ և մերթ իբրեւ ատենապետ, և վերջին անգամ ատենապետութեան պաշտօնը կը վարէր Նաւլը Դաբուի Թաղ. Խորհրդոյ։

Եթէ դիտելի պարագայ մը կայ, այն ալ սա է թէ հանգուցեալը Նաւլը Դաբուի եկեղեցւոյն բազմամեայ աշխատաւորն և նոյն թաղին բնակիչն ըլլալով՝ կը վայլէր որ իր յուղարկաւորութիւնն ալ թաղին Ս. Յովհաննէս եկեղեցւոյն մէջ տեղի ունենար, սակայն չենք գիտեր ինչ անհիմն և անտեղի պատճառներով իր ազգականներէն ոմանք, ինչպէս նաեւ Ս. Դէորգ եկեղեցւոյ Թաղ. Խորհրդոյ անդամներէն ոմանք կը համոզեն մասնաւոր անձի մը ձեռքով, որպէս զի յուղարկաւորութիւնը Ս. Դէորգ եկեղեցիին մէջ կատարուի։ Կիրակի առտու երբ մահուան տխուր լուրը կը հասնի Ս. Յովհաննէս եկեղեցին, Թաղ. Խորհրդոյ անդամներէն Սաւաքեան էֆ. ի դիմաց Խորհուրդին ցաւակցութիւն կը յայտնէ հանգուցեալին կնոջը։ Այս միջոցին հանգուցեալին կինը յուղարկաւորութեան վերաբերեալ ամէն կարգադրութիւն կը յանձնէ յիշեալ էֆէնտիին, և փափաք կը յայտնէ որպէս զի յուղարկաւորութիւնն ալ հանգուցեալին ծառայած եկեղեցիին մէջ կատարուի։

Նաւլը Դաբուցին տխուր տպաւորութիւն մը ունեցաւ երբ լսեց որ իր թաղին եկեղեցիին և դպրոցին հոգածու մէկ զաւակին դագաղը փոխադրուած է Ս. Դէորգ եկեղեցին, հակառակ թաղեցիին և Թաղ. Խորհուրդին արտայայտած բաղձանքին. և արդէն Թաղ. Խորհուրդին ոչ մէկ անդամը ներկայ էր յուղարկաւորութեան։ Յուղարկաւորութեան այս ինդիրը, որ ծագեցաւ ընդ մէջ երկու Թաղ. Խորհուրդներու, վարչական և Պատրիարքական որոշումներով լուծուած էր տարիներ առաջ թաղային սահմաններու ճշդիւ բաժանումով։

Սրբազան Ս. Պատարագ մատոյց Տեառնընդառաջի օրը և Դպրաց Դասուն անդամներէն՝ Արշակ Պապեանի, Համբարձում Ռուբէնեանի, Ստեփան Կարապետեանի, Հայկ Արթինեանի, Լեւոն Յակոբեանի, Բերոբէ Ռափայէլեանի, Պետրոս Պալլեանի չորս աստիճաններ տուաւ։ Պատարագիչ Սրբազանը Քարոզը խօսելով, յորդորեց զանոնք հետեւիլ իրենց նախնեաց օրինակին։ Յետոյ ի յիշատակ հանգուցեալ Դպրաց, հոգեհանգստեան պաշտօն կատարուեցաւ։

Ն. Սրբազնութիւնը Դպրաց Դասու սենեակը առաջնորդուեցաւ, և Դպրապետ Տիրացու Կարապետի մատոյց իր շնորհաւորութիւնները։

Ս. Զ Դ

Զալաթիոյ Ս. Լուսաւորիչ եկեղեցւոյ Խնամակալութիւնը կը ծանուցանէ թէ, Ամենապատիւ Սրբազան Պատրիարք Հայրը հրաւիրուած է յառաջիկայ Հինգշաբթի (19 փետր. 904) իր հոգեշունչ և պերճախօս քարոզութեամբը հոգեւորապէս մխիթարելու բարեպաշտ ուխտաւորները։

Այս առթիւ մասնաւոր հրաւէր եղած է քաղցրանուագ դպրաց՝ մասնակցելու Արեւագալի երգեցողութեանց։

17 Փետրվար 1904

Զալաթիա

Ծանօթ.— Սկզբնաւորութիւն Արեւագալի ի ժամ 2½, Քարոզի՝ 4։

ՀԱՆՐԱԳԻՏԱԿ

Հրատարակուեցաւ «Հանրագիտակ»ի այս շաբաթուան թիւը, որ ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ ՀԱՄԱՑՆԱԳԻՏԱՐԱՆԷՆ զատ կը պարունակէ՝ Բերթողին կեանքը՝ սիրուն բանաստեղծութիւնը, «Ջոկ աղային հագուստները» զուարճալի պատմութիւնը, «Մկոյի հաշիւը», դպրոցական թատերախաղը և մասնաւորաբար Պասկերի վրայ շարադրութեան նիւթ մը, որուն կրնան մասնակցիլ բոլոր ընթերցողները և այլն։

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ՀԱՐՑԵՐ

ՄԱՆԶԷՍԹՐ, 22 Փետր. 904

Տէր Խմբագիր,

Ձեր օգտակար թերթին 801 թիւին մէջ Մանած վերնագրին տակ բամպակի գնոյն մասին խորհրդածութիւն մը ըրած էք, որուն քանի մը դիտողութիւններ ընել հարկ կը տեսնեմ։ Եթէ Ծ. Արեւելքի կացութիւնը բաւական աւէր, ինչո՞ւ և ինչպէս բամպակի գնոյն անկման պատճառ կրնայ ըլլալ. ըստ իս այդ կացութիւնը սա օգուտը յառաջ բերած է որ, ձարտնի գործարանները ներկայ պարագաներու տակ դադրած ըլլալով արտադրելէ, Ծայր. Արեւելքէ հոն մասամբ ղրկուած ապսպրանքն ալ ամբողջովին Անգլիա ղրկուիլ սկսած է, որպէս զի բամպակի սպառման վնաս մը չհասնիլէն զատ, Անգլիոյ գործարանները առաւել քան երբեք գործ ունին ձեռքերնին։ և որովհետեւ մըրցակից մը պակսած է, իրենք իրենց գիները չատ առելի ամուր կը բռնեն քան եթէ պատերազմը չըլլար։

Մեծաքանակ սղօք ըսելով ինչ կը հասկնաք, չէք պարզած. սակայն սա իրաւացի է որ երբ օգտքը ձեռքէ չհանեն, ըսել է թ վիճակի են պահելու, և երբ պահեն բնական է որ բամպակի գինը բարձրանայ չէ թէ իջնայ։

Փալով սա առաձգական «իջնայ» բառին, բոլորովին անտեղի կը դանամ անոր գործածութիւնը առեւտուրի պէս գերազանցօրէն նիւթական ինդրոյ մը մէջ։ Բամպակի իջնալը քանիէն քանի կը հաշուէք, չեմ գիտեր, բայց ամէն պարագայի մէջ մեկնակէտ մը պէտք է որ ունենանք։ Ընդհանուր համոզումն ան է թէ բամպակը 7 բէնսի consolidé եղած գին մըն է. դուք 7 բէնսը վա՞ր թէ բարձր գին կը նկատէք, այս մասին բան մը չէք գրած։ Եթէ, ինչպէս կը կարծեմ «իջնալ» բառը կը գործածէք 9էն 7ի իջնալը մասնաց ցոյց ընելու, անուղիղ է, այնու որ 7 ինքնին բարձր գին է արդէն, և այն ամէն վաճառական որ երբ հիմնակէտ մը ունենալ կ'ուզէ բամպակի գնոյն վերաբերմամբ, ինչո՞ւ չի մտածեր թէ բամպակի էական գինը 4¼—4½ պէտք է հաշուել, որմէ վեր ամէն գին բարձր է չէ թէ վար։

Մեր առած վերջին լուրերէն կը տեղեկանանք թէ բամպակի նոր հունձքը անսպասա վիճակի մէջ է ցուրտ օդին պատճառաւ և անձրեւներու չատ գէշ ըլլալուն հետեւանօք։

Փետրուար 13էն 19 Միացեալ Նահանգաց Նաւահանգիստները հասած են 89000 հակ ընդդէմ 152,000 հակի անցեալ տարւոյ այն ժամանակամիջոցին, Փետր. 6—12 հասած էին 128 հազար հակ ընդդէմ 197,000 հակի անցեալ տարւոյ նոր շրջանին։

Ինչպէս որ ծանօթ է, անցեալ տարւոյ (902—3) հունձքը եղած էր 10,758,326 հակ։

Ընդունեցէք խորին յարգանաց հաւաստին։

ՊՐՕՔԸՐ

ՄԱՆԱԾ

Բամպակի գինը շաբթուս զգալի փոփոխութիւն մը կրեց։ Ասոնց մէջ 7 բէնսի իջաւ և սակայն Ճարտնէն Ամերիկայ բաւական քանակութեամբ բամպակի և բամպակեղէնի խնդրանք երթալուն, անմիջապէս նորէն մինչև 7.66 բէնսի բարձրացաւ Սրօթը, և երկու օրէ ի վեր նոր հեռագիր չկայ, ինչ որ ցոյց կուտայ թէ բամպակին գնոյն վրայ ո՛ և է զգալի փոփոխութիւն չկայ։ Ամբողջ Անգլիոյ, Իտալիոյ և ուրիշ երկրի մանարանները իրենց արտադրութիւնը պակսեցուցած են. օրական աշխատութիւնք բաղդատաբար պակսած են. միշտ բամպակի գնոյն բարձրանալուն վախը ունին, անոր համար գիներնին բարձր կը բռնեն. այսօր դարձեալ կատու գլուխ 20 թիւ վաթէրը Սիֆ. Սեւ ծով 10½—10¾ բէնս է. Պոլսոյ հրապարակին գործերը կայուն վիճակի մէջ են. արդէն այս եղանակին գործ չսպասուիր, որով մանածի գիներուն ստիճանաբար բարդուիլը ան ատեն միայն զգալի պիտի ըլլայ, երբ գաւառներէն խնդրանք գալ սկսի և գործառնութիւնք մեծ թափ առնեն։

Վերջին հեռագիրը սրօթ 7.66 բէնս։

ՕԳԻՄ

ՄԵՐ ՊԱՏԱՍԽԱՆՆԵՐԸ

ՄԵՆ. Դ. ԷՖ. ՏԱՄԿԱՃԵԱՆ (Գահիրէ).— Ձեր ղրկած վճարմանան ստացանք ժամանակին, շնորհակալութիւն։

ԲԱՐԻԶԻ ՊՕՐՍԱՆ

BOURSE DE PARIS

29 Փետրվար 1904

Ֆրանս. 3% Français)	95 50
Բէժի (Tab. Turcs)	338 —
Օսմ. Միացեալ (R. Nv. Unif.)	77 45
Երկաթուղի (Lots Turcs)	111 —
Պանք Օթթ. (Banque Ott.)	539 —
Թրանսվալ (Transvaal)	84 —

ԲԱՐԻԶ.— Սակարանին փակումէն ետք ֆրանսական Ռանդը 94,50ի իջաւ։ կարգ մը «սբէքիւլաթէօր»ներու հաւուեցարդարութեան վրայ։

ՆԵՐՔԻՆ

ԿԱՑՍ. ՇՆՈՐՀ.—Կայս. Պալատին աւագ քարտուղարութիւնը Իզմիրի զինուորական հրամանատար զօր. Թէվֆիք փաշայի հաղորդեց կայս. բարեւներ։ Վեհ. Սուլթանը բարեհաճեցաւ զայն անուանել Կայս. Թիկնապահ, հրամայելով նաեւ որ 5000 ղրուշի յանձնուի խօսարանը պիտի իջեցնեմ։ Դուն ալ հոն կ'երթաս, ուզածը կ'ըսէ ան քեզի. ուզածին պէս պիտի հայհոյէ, նախատէ, բայց մաղիդ անգամ չպիտի դպչի։ Քու և անոր մէջտեղը երկաթեայ վանդակ մը պիտի ըլլայ։ Մնաց որ նայէ մէյ մըն ալ սա հրաշէնին։

Աթէֆան ճանչցաւ դայն։

—Այո, կը ճանչնամ. ա՛խ, ո՛րչափ վախցուցած է ինծի առով. միշտ կ'ըսպառնար ինծի և նոյն իսկ վախէս անցած չաթթու վառօդը պարպէր էի մէջէն։ Փորձեցէք և պիտի տեսնէք։

Իրաւ ալ Վիպէռ երբ բլթակը քաշեց միայն խաբսիլները պայթեցան։

—Եւ ըսել թէ, գուշեց ոստիկանը խնդալով, Լանկլատ և ես իրարու սպառնացինք այդ պարապ հրաշէնով... իրաւ որ աղէկ երեւակայութեան տէր ենք եղեր։

Խօսքը պիտի չարունակէր, երբ Սօլէյլ-Բուշան բաղուկը անցուց անոր վիզին և կեղծանոյշ շեշտով մը մրմնջեց.

—Օ՛հ, սրամիտ ալ էք եղեր։

—Կարծեմ թէ միշտ եմ... ըսաւ Վիպէռ, փորձելով քաշուիլ այդ գրկախառնութենէն։

Կինը զայն թող չտուաւ և աւելցուց.

—Լանկլատ մեծդի, խոշոր է կաչառ էր. իսկ դուք փոքր, նիհար, մտացի էք և ինծի հաճելի կը թուիք...

—Եւ ատիկա առաջին տեսնելուդ։

—Պահ, չատոնց է որ քմահաճոյքներս չէի կրնար գոհացնել...

—Կը հաւնամ թէ, ըսաւ Վիպէռ, սիրահարդ ինչո՞ւ կը կասկածէր վրադ. բայց, աւելցուց ինքզինքը աղատելով Սօլէյլ-Բուշանի գիրկէն. հիմա անուշեալ կարգը չէ. տեղն ու ժամանակը գէշ են. աւելի լուրջ բաներ ունինք խօսելու։ Նստէ և բան մը մի՛ պահեր ինէ. կամ աւելի ճիշդը, երդում կ'ընեմ որ, հակառակ քու հրապուրիչ ծեքծեքումներուդ, կորսուած ես. կեանքդ քենէ կախում ունի. կէս ժամէն կամ Լանկլատը խօսարանին մէջ երկաթ վանդակի մը ետին կը տեսնես և կամ սա ծակին մէջ մէկտեղ կը մնաք, գլուխ-գլխի...

Սօլէյլ Բուշան դողաց և լրջացաւ. նստաւ անկողնին վրայ, մազերը չտկեց և սպասեց Վիպէռի հարցաքննութեան։

Ոստիկանը սկսաւ.

—Երիտասարդ մը սպաննուեցաւ այս ձմեռ, Լա Բէ փողոցին մէջ, այսինքն Լանկլատի հետ բնակած ձեր տան մօտ։ Ինչ մանրամասնութիւններ կրնաս տալ այդ ոճիրին վրայ։ Մի՛ վարանիր... այս առտու իսկ Լանկլատ ինք բերնովը խոստովանեցաւ զայն գինովութեան և յափշտակութեան վայրկեանի մը մէջ։ Հիմա մանրամասնութեանց պէտք ունինք և դուք կրնաք տալ զանոնք...

—Լաւ ուրեմն, հարցաքննեցէք զիս, մրմնջեց կինը գլուխը ծռած։

—Որչա՞փ ատենէ կը ճանչնայիք Լանկլատի սպաննած անձը։

—Երկու օր էր։

—Ասկէց առաջ բնաւ տեսած չէ՞իք զինքը և ո՞ւր հանդիպեցաք։

—Չէի տեսած և հանդիպեցայ անոր Վիվիէն փողոցին վերերը, կէս օրէն ետք ժամը 3ին միջոցները։

—Վիվիէն փողոց ըսի՞ք։ Ուրեմն ուելում մը ըլլայ Ն. Վսեմութեան ամսաթոշակին վրայ։

ՍՊԱՐԱՊԵՏՈՒԹԻՒՆԸ սպայակոյտի բոլոր սպաներուն բաժնեց Օսմ. Կայսրութեան ռազմագիտական նոր քարտէսը։

—Սպարապետի Դուռը ծանոյց ամէն կողմ որ պահեստի զօրաց հագուստներն ու գոյքերը խնամով պահուին, առանց ուրիշ տեղ գործածուելու։

ՊԱՂՏԱՏԻ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՆ ընդհ. Ժողովը վաւերացուց Վարչական Խորհուրդին բոլոր որոշումները։

ՇՈՒԷՏ-ՆՈՐՎԵԿԻՈՅ Օսքար թագաւորը որ Վիեննա կը գտնուի, ունկընդրութեան ընդուներ է Օսմ. դեսպան Նէսիմ պէյը։

ԿԱԼՈՒԱՆԱԿԱՆ ՓՈԽԱՆՑՈՒՄՆԵՐԸ. — Տէֆթէրհանէի Վարչութիւնը հրաման ղրկեց ամէն կողմ որպէս զի թէ՛ Պոլսոյ և թէ գաւառներու մէջ, թափուր (խամ) հողերու վրայ եթէ չենք շինելու համար դիմում ըլլայ, պէտք չէ 10% արտօնութեան տուրք առնել, այլ Ինճարեդեյլի վագրի հողերու համար 1,000ին 10 փր. և Խօշիւրլի պետական ու վագրի և մուզաթալը վագրի հողերու համար 1000ին 30 փր. ինճարեդ և մուզաթալի զեմին պէտք է կապել։ Այս դրութիւնը պիտի գործադրուի նաեւ միւլք հողերէն զատ, այս կարգի խամ հողերու վրայ արդէն շինուած շէնքերուն համար։

ՄԱՆՍՈՒՍԷԻ Վարչութիւնը 7 շոգենաւեր պիտի գնէ Տրապիզոնի, Սիւրիոյ և Կարմիր Մովի գիծերուն համար։

ԲԱՐԵՍԻԲՈՒԹԵԱՆ ՏԻՊԱՐ ՄԸ.— Ալեքսանդրիոյ Յոյն հասարակութիւնը վարժարանի մը շինութեան ձեռնարկեց։ Այս առթիւ Շաբթի մէջ 18000 քառ. մէթր տարածութեամբ դեսին մը գնեց, ուր պիտի հաստատէ հիւանդանոց մը և արդի հիւանդանոցը պիտի վերածուի դպրոցի։ Բարեսիրական կոչ մը եղաւ Եգիպտացի Յոյներուն, և նպաստահաւաք յանձնաժողով մը կազմուեցաւ 9 հոգիէ։ Այդ յանձնաժողովը իր առաջին նիստին մէջ ինք իր մէջ հանգանակութիւն մը կատարեց որմէ գոյացաւ 15,500 անգլ. ոսկի՝ հրաչալի գումարը։ Սապէս կ'ըսէ խնդիրը ղրող եգիպտական թերթը.—«15500 ոսկի մէկ անգամուան համար և միայն 9 ընտանիքէ... Ասկէ աւելի խօսք պիտի տկարացնէր այդ թիւին պերճախօսութիւնը։ Ցանկերը կը շրջին բոլոր գաղութին մէջ և ստորագրութիւններով կը ծածկուին, որոնց մէջ աչքաւոր գումարներ չէ՛ որ կը պակսին»։

ՌՈՏՈՍԹՈՅԻ մաքսատան առջեւ նոր նաւամատոյց մը պիտի շինուի, Սպարապետութեան կողմէ։

ԹՈՂՈՒՆՆԵՐՈՒ բեղմնաւորութեան ժամանակը ըլլալով, որսորդութիւնը արգիլուեցաւ փետր. 15էն սկսեալ։

ՏՐԱԳԶՈՆ-ՊԱԹՈՒՄ գիծը երթեւեկող Լոյտի շոգենաւները ասկից ետք Պոլսոյ կողմի քարափին պիտի մօտենան, գործառնութեանց դիւրութեան համար։

ՖԷՐՏԻՆԱՆՏ ԻՇԽԱՆ 1000 ֆրանք տուաւ Ռուս Կարմիր Խաչի ընկերութեան։

ՕՐՈՒԱՆ ԴԷՊՔԵՐԸ

ՎԱՏԻ-ՀԱԼՖԱՅԷՆ կը գրէ մեզ Յակոբ էֆ. Դագմաճեան.—Քանի մը տարիներէ ի վեր, այս կողմերը կոկորդիլոս չէ տեսնուած. հալիւ 5-600 քիլոմէթր վերերը կարկի է հանդիպիլ և կամ խարթումի մօտերը։— Վատի-Հալֆայէ Խարթում հեռաւորութիւնը երկաթուղւոյ գծին ուղղութեամբ 576 մղոն է։— Երկու Անգլիացիներէ վարուած մակոյկ մը, գետերէքէն 40-50 մէթր բաց, առագաստ պարզելու միջոցին դարձած է, ինչպէս գրած էիք. երիտասարդներէ մին, որ ելեկտրագէտ մըն էր և խիստ լաւ լողալ գիտէր, քանի մը վայրկեանի մէջ անյայտ եղաւ, իսկ միւսը յաջողեցաւ շրջած մակոյկին վրայ հեծնալ ու օգնութեան փութացողներու միջոցաւ աղատուիլ։ Ապարդիւն խուզարկութիւններէ վերջ, որ 3 օր տեւեց, վերջապէս յաջողեցան գտնել դիակը խեղճին՝ որ ընկղմած տեղէն քիչ հեռի, գետին յատակը սուզուած էր. հաստատուեցաւ թէ նաւակը դարձած վայրկեանին բաղխումի մը ունեցած էր խեղճին մարմնոյն հետ և զայն լողալու անկարող վիճակի մէջ դրած։ Հետեւաբար կը հերքուի ձեր նախապէս ծանուցած լուրը թէ, կոկորդիլոսները կլած ըլլան այդ երկուքը։

Տէ՛ր,

Մեծ հաճոյք մը եղաւ մեզ համար՝ տեսնելով ընթերցասէր հասարակութեան կողմէն ցոյց տրուած համակրանքից ընդունելութիւնը, մեր հրատարակած Ս. Աւետարանի՝ գրաբարով հանդերձ աշխարհաբար թարգմանութեան ու մեկնութեան Ա. հատորին։

Այս մասին, փութալով յայտնել մեր խորին շնորհակալութիւնք՝ մանաւանդ Հայ մամլոյ ներկայացուցիչներու մեծամասնութեան, որոնք չի զլացան մեզ իրենց թանկագին աջակցութիւնն ու անկեղծ խրախոյսները, ուրախ ենք աւետելու թէ, յիշեալ գործին մնացած երեք մասերն ալ — Ս. Մարկոս, Ս. Ղուկաս, Ս. Յովհաննէս — աւարտած ըլլալով, բացուած է ասոնց բաժանորդագրութիւնը, ի գին 20 դրկ. եռք. երեք հատորներն ի միասին։

Ս. Մատթէոսի հատորը սպառելու վրայ ըլլալով, յարգոյ բաժանորդք միայն իրաւունք պիտի ունենան սոյն հատորը 20% զեղչով ընդունելու։ Դիմել այս մասին՝ Մամուռ Փաշա, Եալտրզ խանի յարակից սեղանաւոր Մելքոն էֆ.ի։

Բաժանորդագրութեան համար, դիմել Բիւզանդեան Դրատուն՝ Կալաթա Սեղբոս խան. Պալէնց Դրատուն՝ Պոլիս Զագմագճըլար. Պապիկեան Դրատուն՝ Պոլիս, Էսկի Զապթիէ. Դաւթեան Գործակալութիւն՝ Սիրքէճի Խորասանճի խան։ ԱԼԵՔՍԻԱՆՈՍ Վ. ՍԻՐՈՒՆԵԱՆ

ՍԱԿԱՐԱՆ

Օսմանեան Ռանդին Սեւիները իւնիֆիէ ըլլալէն ի վեր, Սակարանին մէջ 15 օրեայ հաշուեյարդարումի առնն արգիլուած էր Տէքօրը և միայն Ռէքօր կ'ըլլար։ Երէկ Սակարանի Վարչութեան կողմէ յայտարարութիւն մը կարդացուեցաւ Ղալաթիոյ Սակարանին մէջ, որուն համեմատ յառաջիկայ —ասկէ 15 օր վերջը գալիք— հաշուեյարդարումէն սկսեալ Տէքօր պիտի ընդունուի ըստ առաջնոյն։

—Գիները երէկ իրիկուան դէմ անկում կրեցին, երկաթուղին 110էն 109ի և Օսմ. Բոնսոլիան ալ 85 ղրշ. 6 փարայէն 84.12 փարայի ինկաւ։

Մ. ՀԱՅԿԱԶՆ

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆԸ

16/29 Փետրուար 1904

ՕՍՄ. ՄԻԱՑԵԱԼ

Երէկ իրիկուն գոցուեցաւ	84.19
Ամէնէն բարձր գինը	85.05
» վար գինը	84.06

ՐՈՒՄԷԼԻԻ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻ

Երէկ իրիկուն գոցուեցաւ ֆր.	109.37
Երէկուան բարձր գինը	110.12
» վար »	108.50
Բարաթ	300.
Բրէժիի Ֆոնսիէ էժիբսիէն	272.—
Պանք Նաս. Կրէս.	439.
Թրամվայի Բաժնեթուղթ	5.80
Բէժիի պարտաթուղթ Ֆրանք	340.—
Անատոլ. Երկ. բաժնեթ. Ա.Ո.	10.82
Օսմ. Ապահովագր. Ընկ. Լ. Օ.	4.50

ԳԻՇԵՐՈՒԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐ

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

Երէկ գիշեր ուշ ատեն հեռագրական գործակալութեանց կողմէ մեզի հաղորդուած են հետեւեալ հեռագիրները.—

ԲԱՐԻԶ.— Խազախները եալուէն 200 վերստ անդին ընդհարում մը ունեցան Ճարտնական ջոկատի մը հետ, որ ետ քաշուեցաւ։

—Արտաքին գործոց Նախարար Մ. Տէլքասէի մօտակայ հրաժարման մը զրոյցները բոլորովին անհիմն կը հրաշակուին։

ԲԵԹԵՐՍԲՈՒՐԳ.— Զօր. Բուրոբաթքին Զարին ներկայացուց Անդրբայքալի սահմանագլուխին վրայ Ռուս զօրաց համախմբման մէկ յատակագիծը։

ՔՐԻԻԿԷՐ ՄԱՀԱՄԵՐՁ

ԲԱՐԻԶ.— Թրանսվալի հանրապետութեան նախկին նախագահ Մ. Քրուրիւկէր մահամերձ է Մանթոնի մէջ։

Սակարանէն կուգար։ Է՛ ինք նչան ըրաւ ձեզի։

—Ո՛չ ես էի որ նչան ըրի իրեն. աղուոր գտայ զինքը։ Այնքան ընկճուած էի Լանկլատի ձեռքէն և այնքան քիչ անգամ մինակս դուրս կ'ելլէի որ ամէն մարդ ինծի աղուոր կ'երեւէր, մանաւանդ մանրակազմ փոքր մարդիկը։

—Ուրեմն այն մարդը կարճահասակ էր։

—Ոչ միջահասակ։

—Է՛, ինչպէս ըրիք։

—Կը ջանայի անոր ուշադրութիւնը գրաւել, գլուխս միշտ իրեն դարձնելով, վաճառատուներու առջեւ քըսքըսուելով, շրջազգեստիս ծայրը քիչ մը վեր վերցնելով... վերջապէս գործածելով այն բոլոր վարպետութիւնները որոնք այնքան ծանօթ են պչրող կիներուն...։

Թարգմ.

ՅԱԿՈԲ ՏԷՐ-ՅԱԿՈԲԵԱՆ

(Շարունակելի)

«ՄԱՆԶՈՒՄԷԻ» ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ԹԵՐԹՈՆԸ

ԿԻՒՍԹԱՎ ԷՄԱՌ 201

ՎԱՅՐԵՆԻՆԵՐՈՒ ՆԱՒՊԵՏԸ

Վ. Է. Պ

ՀԱՄԲՈՐԴՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ԱՐԿԱԾՆԵՐՈՒ

ԶԵՏԱՊՈՏԶԸ

ԵՐԿՐՈՐԴ ՄԱՍ

2

Սանթա-Ֆէ

—Մինակ ես չեմ ձեր զոհերուն քանակը գիտցող։

—Կը ստէք, ես որսորդ եմ, յարեց Սէտա։

Անձանօթը ուսերը թօթուեց, և.

—Երիտասարդ էղիք ինծի դուք, Սէտա, յարեց, որովհետև մինչեւ այս պահուս իմ անունս կը յարգէք։

—Մ'ոչ, տօն Բապլօ տը Զառաթ պուռացին ամէնքը մէկանց։

—Այո, տօն Բապլօ տը Զառաթ որ եկած է իր առեւանգուած քրոջը համարը պահանջել ձեզմէ։

Սէտա պաղ քրտինքներ կը թափէր։

—Ահ, ուրեմն մեռելները դերեզմաններէն յարութիւն կ'առնեն եղեր։

—Այո, ի՞նչ գիտցար, որպէս զի ձեր զոհերը յաւիտեանն ձեզմէ, ըսէք, պիտի յանձնէ՞ք քոյրս։

—Շուն պուռաց Սէտա, երկրորդ անգամ ըլլալով պիտի մեռցնեմ քեզ։

Ֆիւռիմէլլա որ մինչեւ ցարդ հանդիսատեսը եղած էր տեսարանին, տեսաւ որ ատենը եկած է խնդրոյն մէջ մտնելու։

Ֆռէյ Ամպռօզիօ և Անտէ Բառօթ ձայն ձուն չէին հաներ։

Տօն Բապլօ նորէն պուռաց,

—Սէ՛տա, ըսէ, քոյրս պիտի յանձնե՞ս։

—Երբե՛ք, պատասխանեց Սգուաթէռը։

—Դուք գիտէք, յարեց տօն Բապլօ, երկու անգամ պահանջեցի և չի պատասխանեցիք, զգուշացէք։

—Բա քոյրդ չուն մը՞ն է, զոր Աբաշներուն պիտի ծախեմ, ռռնաց Սգուաթէռը։ Գալով քեզի, հոսկից մեռած գուրս պիտի ելնես։

—Այս թշուառականը յիմար է, յարեց երիտասարդը։

Ու քաշուելով ետ,

—Մակիկ ըրէ, ըսաւ, ես կ'երթամ հիմա, սակայն քիչ ատենէն կը տեսնուինք։

Սէտա խոյացաւ անոր վրայ։ Տօն Բապլօ յանկարծ իր վերարկուն վրայէն հանելով նետեց անոր վրայ և դանակով ծակեց անոր դէմքը։

Ֆռէյ Ամպռօզիօ օգնութեան հասաւ և սակայն ան ալ փառաւոր կերպով վիրաւորուեցաւ։

Անտէ Բառօթ անշարժ կը մնար սոսկալով այս եղածներուն վրայ։

Տօն Բապլօ գործը լմնցնելէն ետքը դարձաւ ելաւ Ֆիւռիմէլլային հետ։

Պահ մը ետքը, երեք մարդիկը կրցած էին նորէն քով քովի գալ սեղանին բոլորտիքը, երկուքը վիրաւոր վիճակի մէջ։

3

Որսորդները

Սանթա Ֆէէն երկու երեք մղոն անդին քաղաքը զարդարող պէտիկ գետակին եզերքին վրայ հաստատուած բացաստանին մէջ, նոյն օրուան իրիկունը մարդ մը նստած կը հանգչէր կրակարանի մը բոլորտիքը ու կ'զբաղէր ուտելիք պատրաստելու համար։

Ցանկարծ անտառին մէջէն ձայն մը լսուեցաւ և երկու ձիաւորներ երեւցան բացաստանին մէջ։

Որսորդը զանոնք տեսնալուն պէս ուրառութեան ժպիտ մը ունեցաւ և զանոնք դիմաւորեց։

Տօն Բապլօն և Ֆիւռիմէլլան էին եկողները։

Վալանթէն անմիջապէս ճաշ պատրաստեց անոնց և յետոյ սկսան երեքը մէկանց խօսակցութեան։

—Ի՞նչ ըրիք, հայր Սէռաֆինը տեսա՞ք, հարցուց Վալանթէն։

—Այո՛, տեսայ։ Մեր խեղճ բարեկամը տակաւին շատ տկար է և գուշնատ։ Սակայն, հակառակ իր տառապանքներուն և մանաւանդ սպառած ըլլալուն բոլոր իր անձնուիրական ուժերը, մեր յարմար դատած բոլոր բաները ըրաւ։ Ուրիշ օրէ ի վեր ամէն միջոց ձեռք առնելու դացած է իրեն եղածներուն հաշիւը պահանջելու համար։

Ցետոյ խօսակցութիւնը դարձաւ Միկէլ Զառաթի վրայ։

—Մակիք ըրէ՛ք, ըսաւ Վալանթէն, ես ըսի որ ձեր հայրը պիտի ազատեմ, միայն կ'ուզեմ որ անգամ մը դուրս ելնէ բանտէն, ու արժանայ ամէնուն համակրանքին։ Կը կարծէ՞ք թէ բռնի չէի կրնար դինքը հանել անկէ, սակայն չուզեցի, որովհետև Տօն Միկէլ այս կերպով չպիտի ուզէր։

Տօն Բապլօ յետոյ պատմեց Սէտաին հետ անցած դարձածը։

Թիչ մը վերջ ամէնքը մէկ ճամբայ ելան ու հանդիպեցան Իւնիքօռնին որ խումբով կ'առաջանար։

Վալանթէն պատմեց անոր թէ աղջիկ մը ազատելու ետեւէ էր, սակայն առանձին չէր կրնար։

Իւնիքօռն ամէն պատրաստակամութիւն յայտնեց անոր օգնելու բոլոր իր մարդերով։

Վալանթէն ուրախութենէն դողդղաց։

—Հիմա, յարեց Տօն Բապլօին, ա՛լ պիտի կրնամ ապահովապէս հայրենիդ փրկել։

Տօն Բապլօ ողջագուրեց Վալանթէնը և քիչ յետոյ ճամբայ ելան։

4

Իւնիքօռնին կիները եւ մանուկը

Վալանթէնին և Իւնիքօռնին այս համակրութիւնը լուսաբանելու համար պէտք է որ յետադարձ ակնարկ մը նետենք։

Ֆրանսացին և Ֆիւռիմէլլան իրենց Աբաշէռիա հասնելէն քանի մը ամիս ետք Ռիո Ձիլաի եզերքներուն վրայ որսորդութիւն կ'ընին։

Հոն հանդիպեցան կնոջ մը որ գիրկը մանուկ մը բռնած անօթի ծարաւ կը գեգերէր։

Վալանթէն և Ֆիւռիմէլլա զանոնք ամէն կերպով հոգացին, այնպէս որ անոր ամուսինը Իւնիքօռն երբ քիչ յետոյ վրայ հասաւ, երախտագէտ մնաց Վալանթէնին ու Ֆիւռիմէլլային։

Ինչպէս անոնց այս անձնուիրութեան Իւնիքօռն երկու որսորդները ու ընտանիքը մէկտեղ առած ճամբայ ելած էր։

(Շարունակելի)

ՀՈՎԱՆՈ՞Ց, ՀՈՎԱՆՈ՞Ց, ՄԻՀԷՐԴԱՏ, ՄԻՀԷՐԴԱՏ, ՄԻՀԷՐԴԱՏ ՀԱՅԵՑՈՒԱՌՆ, ՀԱՅԵՑՈՒԱՌՆ, ՀԱՅԵՑՈՒԱՌՆ

Գալաթիա, Քարաֆէօյ, թիւ 38

Նուրբ, ճաշակաւոր, տոկուն, անեղծ և համեմատաբար դիւրամատչելի գնով հովանոց գնել փափաքող արք և կանայք, ծերք և տղայք, երիտասարդք և կուսանք կը հրաւիրուին Գալաթիոյ ծանօթ հովանոցավաճառին խանութը։

ՊԱԲՈՒԼ ԶԿԱՑ, ԽԱԲՈՒԼ ԶԿԱՑ, ԽԱԲՈՒԼ ԶԿԱՑ

ՍԱԿԱՐԿԵԼ ՉԻ ԿԱՑ

ՈՍԿԻ ՄԻՏԱԼ, ՓԱՐԻԶ 1900

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ-ՔԱՐՄԷԼ ԸՆԿ.

ԱՆԱՐԱՏ ԳԻՆԻՆԵՐ ԵՒ ՔՕՆԵԱՔՆԵՐ

ՌԻՇՕՆ ԼԸ-ՍԻՕՆԻ (Պաղեստին) մեծ մառանները

ԱՄԷՆ ՏԵՂ ԿԸ ԾԱԽՈՒԻ. — ԳՐԱՍԵՆԵԱԿ ԵՒ ՄՔԵՐԱՆՈՑ

Ղալաթիոյ Քարափը, Սիրէ Ֆրանսէզ, թիւ 145—147

Բարիզի բժշկ. կաճառին բրոֆէսէօր Ժ. ԲՈՒՇԷԻ
Պոռոսոյի գիտական կաճառէն Բրոֆ. ԿԱՅՕՆԻ
Համպուրգի քաղաքապետութեան քիմիագէտ Ս. Է. ՆՕՌԻ և այլ նշանաւոր գիտուններու վկայութեամբ,

ՄԵՐ ԱՐՏԱԴՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐՆ ԵՆ

ԲՆԱԿԱՆ, ՕԳՏԱԿԱՐ ԵՒ ԴԱՐՄԱՆՈՂ

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԻՒՆ ԸՆԵԼ ՎԱՃԱՌԱՆԻՇԻՆ

ՎԱՃԱՌԱՒԻՆ

ԳՐԻԳՈՐ ՅՈՎՀԱՆՆԷՍԵԱՆ

ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺ ՎԿԱՅԵԱԼ ԲԱՐԻԶԷ

Կը դարմանէ նորագոյն մէթոտով, ակռայի պէս պէս հիւանդութիւնները։ Ակռայ կը լեցնէ զանազան տեսակ մեռաղներով՝ ինչպէս ոսկի, բլաթին։ Կը շինէ արհեստական ակռաներ, տոկուն, ձեւաւոր և իւրաքանչիւրին ճաշակին յարմար։

Իր դարմանատունը հաստատած է Մագրիգիւղի մէջ, Պօսթան փողոց թիւ 1, ուր կ'ընդունի հինգշաբթի օրերը միայն։

Երեքշաբթի, չորեքշաբթի և ուրբաթ օրերն ալ, ըստ առաջնոյն, Գալաթիւղ, իր բնակավայրը կ'ընդունի Եէնի-Զէյմէ փողոց թիւ 2 (Մէօհիւբարաի պահակատնոյն փողոցին ուղղութեամբ)։ Չորեքշաբթի օրերը ձրի։

Գիները միջոց դիւրամատչելի կը մնան 15—20

ԹԻՐԱԿՄԷ ՆԻՒՄՈՒՆԷԼԷՐԻ

(Թարգմանութեան նմոյշներ)

Գաղիերէնէ Տ.ոնկ. և փոխադարձ թարգմանութեան վարժուրի փափաքողներու համար հիանալի ուղեցոյց մ'է, ուր ֆրանսացի մեծահռչակ գրագէտներու երկերը նոյնչափ հմայաւ ուսնեցող թուրք գրագէտներու կողմէ թարգմանուած են ու հրատարակուած՝ տակերէն և գաղիերէն դէմ դէմ. որոնցմէ ոմանց անունները կը դնենք իրենց թարգմանած հեղինակներով.

Նիկո